

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 17. august 2022 blev i sag nr. 96362:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Danica Pension, Livsforsikringsaktieselskab
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har forsikring ved tab af erhvervsevne. I klage af 17/1 2021 har klagerens repræsentant bl.a. anført:

"[Klageren] har fået afslag på dækning ved tab af erhvervsevne, præmiefritagelse og engangsudbetaling på trods af at han er syg, hvilket understøttes af hans læge, psykolog og kommunen.

[Klageren] er autist og har OCD, angst, stress og depression. Han har været sygemeldt siden april 2019. ... Kommune vurderede, at [Klageren] var for syg til at komme i jobprøvning eller andre tiltag og han blev derfor sendt til psykiater for at blive udredt for autisme. Derefter fik han tilkendt et revalideringsforløb, men under skånehensyn. Man skal normalt forrevalideres via arbejdsprøvning, men [klageren] blev vurderet til at kunne arbejde 0 timer om ugen og var derfor ikke egnet til arbejdsprøvning. Kommunen vurderede, at han ikke var egnet til et uddannelsesforløb under ordinære vilkår, da han ikke er i stand til at være sammen med andre mennesker og da hans arbejdsevne er stærkt nedsat. Derfor blev [Klageren] tilkendt et revalideringsforløb med en videreuddannelse indenfor administration, som han tidligere har arbejdet med. På baggrund af hans nedsatte erhvervsevne, er kurserne lagt som deltid og vurderet til 15 timer om ugen. [Klageren] har svært ved at følge med og bruger reelt maksimum 5-6 timer ugentligt. Der er 3 måneder med kurser efterfulgt af 3 måneder, hvor [Klageren] er fuldtidssygemeldt. Normalt sendes man i arbejdsprøvning imellem kurser, men det har kommunen vurderet, at [Klageren] ikke er rask nok til. Han bruger derfor i gennemsnit 2,5-3 timer om ugen på at studere og har tydeligt brug for ro og for at komme sig efter de 3 måneder med fjernundervisning.

[Klageren] er psykisk meget ustabil. Han blev i juni 2020 akut indlagt i 4 dage med blødende mavesår (hvilket er meget sjældent for en mand på [klagerens] alder). Grunden til [klageren] fik mavesår var stress.

[Klageren] har meget svært ved at overskue selv daglige gøremål som personlig hygiejne, rengøring og bare at komme ud ad sengen. [Klagerens] psykolog ... (hos [rådgivningsvirksomhed] som var et forløb [klageren] gik i i et år gennem Danica Pension) skriver blandt andet i et notat, at [klageren] 'øver sig i at stå op om morgenen', at han følger 'sekundært med på studiet og har lavet en aftale om ikke at skulle aflevere' og 'negative tanker om at skulle starte på studie fylder og om at han ikke kan klare det'. [Psykolog] beskriver [klagerens] udfordringer som 'depressivitet, negative tanker, selvbeprejelser, oplevelse af fiasko og generel tristhed'.

[Psykolog] har d. 23.10.2020 sendt en skrivelse til Danica Pension, hvori hun skriver, at [klageren] er opstartet på revalidering. Hun skriver: 'Denne er på 14 timer ugentligt. [Klageren] kan derfor ikke anses som at kunne varetage et arbejde på fuldtid eller på 50%.'

D.09.09.2020 udarbejdede [rådgivningsvirksomhed] en afslutningsrapport. Heri fremgår det at:

- [Klageren] har et meget lavt funktionsniveau, grundet energiforladthed, træthed samt mange selvbeprejelser og negative tanker om sig selv.
- Sorgreaktion og desuden belastning med depressive kernesymptomer såsom tristhed, energiforladthed, søvnproblemer og selvbeprejelser. Desuden har [klageren] været belastet af økonomiske faktorer siden februar.
- [Klageren] blev desuden akut indlagt ultimo juni med blødende mavesår. Det er senere blevet undersøgt, og [klageren] fik fra de implicerede læger at vide, at denne var stressudløst.
- [Klageren] er fortsat på revalidering, der er sat til maksimalt 14 timer ugentligt grundet psykiske sårbarheder og problematikker.
- Det vurderes at [klageren] fortsat er belastet, idet han fortsat oplever symptomer i form af energiforladthed, katastrofetanker, træthed, rastløshed og dårlig samvittighed. Grundet disse symptomer har [klageren] svært ved at overskue fx praktiske pligter, og påvirker [Klagerens] generelle funktionsniveau.
- [Klageren] fortæller, at han pt. ser sig i stand til at bruge 5 timer ugentligt på sin uddannelse.

Den faglige vurdering af aktuel funktionsevne i afslutningsrapporten er beskrevet således:

'Det vurderes, at [Klageren] fortsat er belastet, idet han oplever symptomer i form af energiforladthed, katastrofetanker, træthed, rastløshed og dårlig samvittighed.' og *'Det vurderes at det at have en hverdag i forvejen som det ser ud nu, kræver meget af [klagerens] energi, og derfor er hans funktionsniveau påvirket. Desuden påvirker [klagerens] autisme forstyrrelse hans funktionsniveau, hvilket formentlig er varigt. Kontakt med andre mennesker kræver meget energi fra [klageren]. [Klageren] vurderes derfor at have sårbarhed ifht. depression og stress.'*

Den faglige vurdering af aktuel arbejdsevne i afslutningsrapporten er beskrevet således:

'Den faglige vurdering er, at [klageren] pt. kan arbejde (studere) maksimalt 14 timer ugentligt. Optimalt set lige nu væsentligt færre timer, for at forebygge belastning. [Klageren] beskriver selv at han pt. bruger 5 timer om ugen på sit studie, hvilket er passende for ham set ifht. den aktuelle helbreds mæssige situation.'

Psykologerne hos [rådgivningsvirksomhed] har derfor vurderet, at 5 timer ugentligt, er en passende arbejdsbyrde for [klageren]. Vi er derfor meget uforstående overfor, hvordan Danica Pension så kan vurdere, at [klagerens] arbejdsevne er over 50%.

D. 19.02.2020 modtog [Klageren] skrivelse om, at hans tab af erhvervsevne forsikring samt fritagelse for indbetaling (præmiefritagelse) var sat i bero fra 01.03.2020. Der stod, at grundet opstart

af revalidering i kommunen, havde han ikke længere ret til tab af erhvervsevne udbetaling og præmiefritagelse. I en mail fra 20.03.2020 gentager Danica Pension, at *'vi sætter udbetalingen i bero, da du ikke har ret til udbetaling eller fritagelse for indbetaling fra din forsikring under revalidering.'* Der står ingen steder i [klagerens] forsikringsbetingelser, at han ikke kan få tab af erhvervsevne udbetaling og præmiefritagelse ved revalidering.

Derudover ringede [klagerens] kæreste ... til Danica Pension for at forhøre sig om, om man kunne modtage tab af erhvervsevne udbetaling og præmiefritagelse samtidig med, at man var på revalidering og fik beskeden, at det kunne man godt. Derudover snakkede [kæreste] med Danica Pension om, om begge tab af erhvervsevne forsikringer (både hos SEB og Danica Pension) var anmeldt og gældende og fik svaret, at de var anmeldt og begge gældende, så [klageren] var forsikret hos begge (både hvad angik tab af erhvervsevne udbetaling, præmiefritagelse og engangsudbetaling). Disse er sidenhen rettet til i [klagerens] forsikringsbestemmelser, så det kun er Danica Pension, der fremgår.

Ifølge [klagerens] forsikringsbestemmelser udgør revalidering ikke nogen hindring for tab af erhvervsevne udbetaling og præmiefritagelse, hvilket [klageren] og [kæreste] har gjort Danica Pension opmærksomme på adskillige gange, da Danica Pension skrev, at dette var grunden til, at [klagerens] dækning var sat i bero. D. 23.07.2020 ringede [kæreste] og snakkede med [medarbejder], da Danica Pension i alle skrivelser insisterede på, at det ikke var muligt, at få tab af erhvervsevne og præmiefritagelse under en revalidering og [medarbejder] og [kæreste] aftalte, at [medarbejder] skulle vende tilbage med et svar på, hvor i forsikringsbetingelserne der stod, at [Klageren] ikke kunne få dette. Dette vendte hun ikke tilbage med, men lavede i stedet grunden til beslutningen om at stoppe udbetaling af tab af erhvervsevne og præmiefritagelse om. I den endelige afgørelse fra d. 24.07.2020 ændres beslutningen til; *'Du er bevilget revalidering og deltager i en uddannelse og vi har derfor vurderet, at du er egnet til revalidering/omskoling. Det forventes at du ikke har et længerevarende tab af erhvervsevne.'*

'En revalidering vil typisk være uddannelse, optræning eller omskoling.' Ifølge borger.dk. Altså er revalidering og omskoling ikke det samme, men revalidering kan bl.a. være omskoling - dette var dog ikke tilfældet med [klageren], da hans uddannelse/kursus er noget han har arbejdet med i mange år.

'En omskoling forventes at betyde, at den forsikrede kan tjene så meget, at han ikke har et længerevarende tab af erhvervsevne.' Står der i forsikringsbetingelserne. Danica Pensions afgørelse er truffet på baggrund af [klagerens] forsikringsbetingelser og læge- og kommunale akter, men dette er i direkte modstrid med udsagn fra [klagerens] behandlere, læge og ... Kommune.

[Klageren] var til samtale på ... Kommune d. 03.07.2019 omkring fremtidsudsigter. Herefter blev det klart, at han ikke var egnet til omskoling, da dette ikke ville imødekomme hans skånebehov. Kommunen skrev, at der er tale om *'Varige begrænsninger i arbejdsevnen'* og *'at andre erhvervsrettede aktiviteter efter denne eller anden lovgivning vurderes ikke værende tilstrækkelig til [Klageren] vil kunne klare sig selv.'* ... Kommune uddybede: *'Vi vurderer, at du har begrænsninger i arbejdsevnen, der sammen med din situation i øvrigt betyder, at du har brug for hjælp i form af en revalidering'*. [Klageren] blev tilkendt en revalidering på deltid, selvom dette er meget sjældent, da han var for syg til at kunne klare særlig mange timer. Desuden var der behov for så mange skånehensyn, at [Klageren] ikke skulle i forrevalidering eller jobprøvning og da kurserne er af 14

ugers varighed med 14 ugers pause imellem, blev [Klageren] også vurderet for syg til at arbejde imellem kurserne, hvor han i stedet er fuldt sygemeldt.

Ifølge kommunen kommer en revalidering før fleksjob, ressourceforløb og førtidspension. En person kan ikke visiteres til et fleksjob eller et ressourceforløb, hvis mulighederne for revalidering ikke er udtømte, men ifølge forsikringsbetingelserne kan man godt være tilkendt et fleksjob eller et ressourceforløb og stadig være dækket, så derfor skal forsikringen jo også kunne dække under en revalidering.

'Revalidering er altid det sidste valg i forhold til andre erhvervsrettede aktiviteter. Det betyder, at hvis du kan komme i arbejde ved hjælp af andre støtteordninger (for eksempel videreuddannelse på en almindelig SU-ordning eller i et aktiveringstilbud som fx virksomhedspraktik) kan du ikke få tilbudt en revalidering. Kun hvis du på ingen måde kan udnytte din arbejdsevne, vil du være berettiget til revalidering.' Ifølge netdoktor.dk. Krifa siger, at *'for at få en revalidering, er det en forudsætning, at du har mere end midlertidige begrænsninger i din arbejdsevne. Kan din arbejdsevne forbedres via behandling, træning eller lignende inden for en overskuelig fremtid, kan du ikke få revalidering.'* Altså gives revalidering kun til personer med længerevarende tab af erhvervsevne.

[Klagerens] praktiserende læge, ... skriver, at [Klageren] har 'varige lidelser'. [Klageren] er diagnosticeret med stress, depression, aspergers og OCD.

[Klageren] blev udredt for aspergers ved speciallæge ... d. 04.09.2019. I udredningen skriver [speciallæge], at [Klageren] har 'livslange udfordringer med socialinteraktion', 'et stort behov for faste rutiner og vaner' og 'tvangspræget adfærd'. 'Om funktionsniveauet kan det udtales, at dette vurderes varigt nedsat', 'der kan indledningsvis og måske varigt være behov for nedsat arbejdstid', 'der er tale om en kronisk sindslidelse', '[klageren] vil altid være stressbar' og 'ofte ses også ledsagende angst og depression' beskriver [speciallæge].

Dermed har både [Klagerens] egen læge ... Kommune, psykolog ... og Psykiater ... vurderet, at [Klageren] arbejdsevne er betydeligt og varigt nedsat og at han har psykiske belastninger (Aspergers, depression, stress og OCD). Hans arbejdsevne er vurderet til 5 timer ugentligt med skånehensyn. Han kommer måske aldrig til at kunne varetage et arbejde på ordinære vilkår igen og har derfor et længerevarende tab af erhvervsevne.

I Danica Pensions afgørelse fra d. 07.10.2020 fremgår det, at *'På baggrund af de lægelige oplysninger er vores lægekonsulent enig i, at du har skånebehov som følge af en personlighedsforstyrrelse.'* [Klageren] har ikke en personlighedsforstyrrelse. [Klageren] er autist, som er en gennemgribende udviklingsforstyrrelse. Ifølge Landsforeningen Autisme er *'Autisme en medfødt, neurologisk betinget, kognitiv anderledeshed, der påvirker alt, hvad mennesket med autismen tænker, siger og gør.'* *'Autistiske mennesker der udsættes for vedvarende overbelastning udvikler stress og angst, og vægrer sig fra at være en del af de sammenhænge, hvor belastningen forgår.'* Dette har været tilfældet for [klageren], der efter mange år på arbejdsmarkedet endelig er fuldstændig knækket. Han er derfor ikke i stand til at varetage et arbejde - og bliver det måske aldrig. Danica Pensions lægekonsulent har netop lagt vægt på, at [klageren] tidligere har kunnet varetage en fuldtidsstilling, men dette har jo netop været grunden til, at [klageren] har udviklet svær angst, depression og stress og derfor ikke kan varetage et job mere.

Danica Pension vurderer også, 'at [uddannelse] ikke vil føre til det mest optimale arbejdsområde, fordi arbejdsmiljøet er travlt i perioder, og fordi et arbejde indenfor ... kræver en del social omgang samt en veludviklet sans for andre mennesker'. [Klageren] håber ikke på at kunne varetage et konsulentjob på sigt, men derimod at arbejde med administration, så han kan sidde foran en computer med minimal menneskelig kontakt. Det vides dog ikke endnu, om revalideringen vil føre til en tilbagevenden til arbejdsmarkedet (på deltid), eller om der skal andre tiltag til (evt. i form af fleksjob eller førtidspension). [Klagerens] arbejdsevne er dog varigt nedsat. Kort tid inden Danica Pension valgte at sætte udbetaling og præmiefritagelse i bero, fik [Klagerens] kæreste ... konstateret stadie IV ... kræft, hvilket også har stor indflydelse på [Klagerens] psykiske tilstand. I løbet af 2020 har [klagerens] psykiske opture været på grund af gode nyheder vedrørende [kærestes] behandling og altså ikke fordi hans generelle arbejdsevne har været stigende. I marts 2020 var vurderingen, at [kæreste] havde 1-1,5 år tilbage at leve i og efter kemobehandling, i sommeren 2020, var kræften (måske) forsvundet, så det er naturligt, at dette har påvirket [klagerens] humør. Dette har dog bestemt ikke resulteret i, at [klageren] har fået mere overskud til studie og andre gøremål. [Klageren] er stadig syg og ikke i stand til at varetage et arbejde. Det generelle varige tab af erhvervsevne har været konstant nedsat med langt over 50 % siden [klageren] blev sygemeldt.

Der vedhæftes med denne skrivelse de mails, der er kommet fra Danica Pension vedr. stop/bero af udbetaling for tab af erhvervsevne, præmiefritagelse og engangsudbetaling for tab af erhvervsevne samt svar på disse fra [klageren] og [kæreste] og klage over afgørelsen. Vi ved ikke, hvad der ellers skal bruges, for at træffe beslutning i sagen, så I må meget gerne kontakte os for yderligere oplysninger. Vi har også aktindsigt fra [rådgivningsvirksomhed], ... Kommune og Danica Pension."

Selskabet har den 12/2 2021 bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"Klager blev via sin ansættelse hos [virksomhed1] pr. 2. januar 2018 omfattet af virksomhedens obligatoriske pensionsordning med forsikringsdækninger, herunder dækning ved tab af erhvervsevne.

Forsikringen giver ret til løbende udbetaling og præmiefritagelse, når erhvervsevnen specifikt eller generelt er nedsat til halvdelen af den fulde erhvervsevne. Udbetalingen vil udgøre forskellen mellem indtægt fratrukket AMB før og efter erhvervsevnenedsættelse, dog maksimalt den fulde forsikringsdækning.

Der er 3 måneders karenstid på ordningen.

Klager fratådte sit job hos [virksomhed1] pr. 1. februar 2019, hvorefter ordningen var i henstand i 3 måneder, og klager bevarede sine forsikringsdækninger frem til den 1. maj 2019.

Danica Pension har ydet præmiefritagelse på denne ordning.

For ordningen gælder SEB Pensions almindelige forsikringsbetingelser pr. 9. april 2018. Betingelserne vedlægges som bilag A.

Policenummer [police2]

Klager blev via sin ansættelse hos [virksomhed2] pr. 1. februar 2019 omfattet af virksomhedens obligatoriske pensionsordning med forsikringsdækninger, herunder dækninger ved tab af erhvervsevne.

Forsikringen yder dækning, når forsikredes erhvervsevne midlertidigt eller varigt er nedsat til halvdelen af den fulde erhvervsevne. Udbetalingen vil udgøre forskellen mellem indtægt fratrukket AMB før og efter erhvervsevnenedsættelse, dog maksimalt den fulde forsikringsdækning.

Der er 3 måneders karenstid på ordningen.

Danica Pension har foretaget løbende udbetalinger og ydet præmiefritagelse på denne ordning.

For ordningen gælder Danica Pensions almindelige betingelser for Danica Balance nr. 110-78 pr. 1. februar 2019. Betingelserne vedlægges som bilag B.

Hvori består uenigheden?

Klager mener, at hans generelle erhvervsevne er nedsat til langt under halvdelen, og at Danica Pension uberettiget har stoppet udbetalinger ved tab af erhvervsevne og præmiefritagelse pr. 1. marts 2020.

Det er Danica Pensions opfattelse, at klagers generelle erhvervsevne ikke er nedsat til halvdelen, og at selskabet med rette har stoppet dækninger ved tab af erhvervsevne pr. 1. marts 2020, hvor klager desuden er startet nyt uddannelsesforløb via revalidering.

Sagsfremstilling

Anmeldelse ved tab af erhvervsevne af 15. april 2019 (bilag C)

Klager anmeldte tab af erhvervsevne og søgte om udbetaling på grund af stress og depression.

Klager oplyste, at han siden den 11. april 2019 havde været sygemeldt fra sit job som ...

Journal praktiserende læge (bilag D)

Af notat af 3. juni 2019 fremgår det, at klager havde sygemeldt sig med første sygedag den 26. april 2019 på grund af stress og depression, at han 2 uger forinden var blevet fritstillet på sit arbejde og siden havde været ledig. Oplysninger om økonomiske belastninger.

Det fremgår, at klager blev henvist til psykolog og psykiater.

Psykiatrisk speciallægeerklæring af 4. september 2019 (bilag E)

Det fremgår, at klager havde haft behandlingsforløb hos privatpraktiserende psykiater i 2016 og 2018 grundet stress og depression. Behandlende psykiater fik mistanke om mulig autismespektrumdiagnose og OCD.

Vedrørende arbejdsforhold fremgår det, at klager gennem 16 år var ansat hos [virksomhed3]. Klager var glad for arbejdet og gennemførte blandt andet intern lederuddannelse. Klager oplyste, at han aldrig havde været glad for kundekontakt, men var glad for det administrative arbejde.

Det fremgår, at klager i 2016 blev ansat i [virksomhed4]. Klager havde et stort ønske om at blive [stilling], men måtte sygemelde sig efter 8 måneder grundet stress og depression.

Herefter var klager ansat hos [virksomhed5] i 9 måneder. Det fremgår, at klager blev opsagt uden egentlig forklaring.

Det fremgår, at klager herefter i 2018 havde en ansættelse på knap 1 år i [virksomhed1]. Valgte selv at stoppe, da han fik arbejde i [virksomhed2] som ... Udviklede stress og blev efter en sygemelding fritstillet.

Psykiateren anførte, at klager på det foreliggende ikke blev vurderet depressiv.

Psykiateren fandt det efter undersøgelsen godtgjort, at klager led af Aspergers syndrom, herunder at der sås livslange vanskeligheder med social interaktion og kommunikation, udtalt rigiditet og stort behov for faste rutiner. Ligeledes beskrev klager tvangspræget adfærd og særinteresser. Hertil berettede klager også om store sanseforstyrrelser.

Psykiateren oplyste, at Aspergers syndrom er en medfødt gennemgribende udviklingsforstyrrelse. At symptomatologien derfor var livslang, og at der ikke fandtes medicinsk behandling, og at behandling derfor primært ville bestå af støttende foranstaltninger af både pædagogisk og psykologisk karakter.

Psykiateren oplyste, at ledsagesymptomer til Aspergers syndrom er øget stressbarhed, og at der ofte også sås ledsagende angst og depression. Såfremt klager udviklede angst eller depression, ville medicinsk behandling kunne tilbydes. Psykiateren vurderede, at medicinsk behandling ikke var relevant på daværende tidspunkt.

Psykiateren vurderede, at klager med rette indsats og øget selvforståelse ville kunne lære at mindske stressorer i hverdagen og dermed kunne have en god tilværelse.

Psykiateren vurderede, at klagers funktionsniveau var varigt nedsat, men svingende, og i høj grad ville være afhængig af de daglige stressorer og belastninger, som findes i klagers hverdag.

Psykiateren vurderede, at klagers ønske om at genoptage arbejde eller tage en ny uddannelse var realistisk, såfremt klager kunne tilbydes autismespecifikke skånehensyn. Psykiateren angav, at klager ville have skånehensyn i form af konkrete, overskuelige og faste arbejdsopgaver, burde ikke udsættes for mange mennesker at skulle forholde sig til, og at arbejdsmiljøet med fordel kunne være roligt og anerkendende, evt. behov for nedsat arbejdstid.

Psykiateren vurderede, at klager på daværende tidspunkt (september 2019) var i stand til at starte arbejde eller uddannelse med de nævnte skånehensyn.

Psykiateren vurderede prognosen god under forudsætning af varetagelse af skånehensyn.

LÆ 265 af 22. november 2019 (bilag F)

Det fremgår, at klager var en ...-årig mand kendt med Aspergers syndrom, OCD og astma. Havde gennem årene arbejdet i ... og ..., herunder ... år i [virksomhed3]. Det fremgår, at klager var glad for jobbet, men at vilkårene ændrede sig, så der kom krav om mere opsøgende og salgsfremmende kundekontakt, hvilket klager ikke kunne honorere.

Det fremgår, at klager i 2016-2017 var sygemeldt med symptomer inden for spektrum af akut belastningsreaktion, depression og angst. Forløb hos praktiserende speciallæge i psykiatri april 2017 og igen i september 2018. I forbindelse med andet forløb hos speciallæge diagnosticeret med personlighedsforstyrrelse af Asperger-type.

Det fremgår, at diagnosen lettede og gav god indsigt i forståelsen af egne udfordringer. Samtidig lettede også depressive symptomer.

Lægen oplyste, at der er tale om varige lidelser, aktuelt stabile forhold, ønske om uddannelse via online [uddannelse] – motiveret herfor.

Det fremgår, at klager havde det vanskeligt med mange, skiftende kontakter med nye mennesker, havde det bedst i trygge, sociale rammer og med få kontakter, havde god koncentrationsevne, når han var alene og kunne have vanskeligt ved at koncentrere sig om opgaver, hvis han var omgivet af mange mennesker, eksempelvis i et klasselokale.

Lægen anførte, at klager var meget realistisk omkring sin situation og havde god selvindsigt. Lægen støttede klager i hans ønske om uddannelse.

Rehabiliteringsplanens forberedende del af 28. november 2019 (bilag G)

Klager oplyste, at han af gode erfaringer fra sit seneste job havde administrativt/kontorarbejde, og at han af dårlige erfaringer havde kundekontakt, hårdt fysisk arbejde og ustrukturerede arbejdsdage.

Klager oplyste, at han med at uddanne sig havde gode erfaringer i form af det faglige/at lære noget/læse, og at han af dårlige erfaringer havde studiemiljø (for mange mennesker/larm og det sociale).

Klager angav at se sin fremtid på arbejdsmarkedet inden for kontorarbejde, helst ...

Klager oplyste, at hans styrker er, at han er meget struktureret, brænder for administrativt arbejde, har et højt drive og er boglig.

Klager anførte, at grundet Aspergers syndrom ville klasseundervisning være for svært, hvorimod der ikke ville være vanskeligheder i forhold til e-learning.

... Kommunes afgørelse af 20. februar 2020 (bilag H)

Det fremgår, at klager var bevilget revalidering til [uddannelse] på deltid. Det fremgår, at klager ville tage et fag pr. semester, hvilket svarede til en arbejdsbyrde på 14-20 timer om ugen. Uddannelsen ville med denne hastighed tage 3 år.

Af bevillingen fremgår det, at klager til opfølgningssamtale havde oplyst, at han havde arbejdet inden for ... siden 1996. At klager videre havde oplyst, at han ikke længere kunne arbejde inden for sit fag og havde fundet job på kontor, hvor der ikke var kontakt til mange kunder. Dette kunne imidlertid heller ikke lade sig gøre grundet manglende oplæring, og klager blev sygemeldt/opsagt i prøveperioden.

Kommunen vurderede, at klager havde skånehensyn i form af struktur og faste rammer, én opgave ad gangen, ikke for stor kundekontakt og ikke for mange korte deadlines.

Forløb hos [rådgivningsvirksomhed]

Klager blev via Danica Pension henvist til forløb hos [rådgivningsvirksomhed] af et års varighed (september 2019-september 2020).

Af afsluttende status af 9. september 2020 fra [rådgivningsvirksomhed] (bilag I) fremgår det, at målsætningen med forløbet var at blive klogere på, hvad der påvirkede klagers humør negativt og at arbejde med selvværd med henblik på at skabe en genetablering til uddannelsessystemet eller arbejdsmarkedet.

Det fremgår, at klager havde forløb dels hos fysioterapeut i forhold til at hæve aktivitetsniveau, dels mindfulnessforløb med henblik på at mærke egne behov og at kunne reagere på dem, og dels forløb hos psykolog, hvor der blev psykoedukeret i forhold til autisme og depression. Der blev arbejdet med reaktionsmønstre, forebyggelse af negative tanker, adfærdsaktivering og nærende aktiviteter og med at skabe struktur i hverdagen.

Det fremgår, at klager i løbet af efteråret 2019 oplevede bedring i sine symptomer, og at der i foråret 2020 indtraf tragiske familiære omstændigheder, som klager naturligt reagerede på med en midlertidig forværring af tilstanden.

Det fremgår, at klager fulgte [uddannelse] og havde påbegyndt efterårssemesteret (2020). Det fremgår, at klager angav at bruge 5 timer om ugen på uddannelsen.

Danica Pensions vurdering af klagers erhvervsevne

Danica Pension vurderede, at klagers erhvervsevne som ... var midlertidigt nedsat på grund af stress og tilkendte forsikringsydelse ved tab af erhvervsevne på midlertidigt grundlag fra den 11. juli 2019 (efter udløb af karens) (bilag J og K).

Danica Pension blev ved [rådgivningsvirksomheds] mellemkomst opmærksomme på, at klager var bevilget revalidering fra den 24. februar 2020.

Danica Pension satte på denne baggrund udbetalinger ved tab af erhvervsevne i bero (bilag L) og indhentede herefter oplysninger fra ... Kommune med henblik på fornyet vurdering af klagers erhvervsevne.

Danica Pension vurderede på baggrund af de nye oplysninger, at der var indtruffet en forbedring af klagers tilstand, og at selskabet kunne foretage en vurdering af klagers generelle erhvervsevne. Danica Pension vurderede, at klagers generelle erhvervsevne ikke var nedsat til halvdelen og fastholdt, at ydelser ved tab af erhvervsevne skulle stoppe pr. 1. marts 2020 (bilag M).

Klager var ikke enig i Danica Pensions afgørelse, og der har siden været korrespondance herom (uddrag vedlægges som bilag N og O). Korrespondancen har ikke bibragt sagen nye lægelige oplysninger. Herefter blev klage indbragt for Ankenævnet for Forsikring.

Selskabets begrundelse for at fastholde afgørelsen

Ved vurdering af klagers generelle erhvervsevne lægger Danica Pension vægt på, at

- klager er en mand, der pr. 11. april 2019 (som ...-årig) blev sygemeldt grundet stress
- klager på sygemeldingstidspunktet var beskæftiget som ...
- klager forud for sygemeldingen var kendt med Aspergers syndrom, OCD og astma og har fungeret i mange år på arbejdsmarkedet på sædvanlige vilkår med disse lidelser

- der i sagens oplysninger er beskrevet en forbedring af klagers tilstand (bilag F og bilag I), og at klager fra lægelig side allerede fra september 2019 blev vurderet i stand til at genoptage arbejde/tage ny uddannelse under hensyntagen til skånebehov (bilag E og bilag I)
- klager pr. 24. februar 2020 blev bevilget revalideringsforløb fra kommunen med henblik på at tage ny uddannelse.

Klager søgte om udbetaling ved tab af erhvervsevne på grund af stress og depression. Danica Pension bemærker, at selskabet ikke finder dokumentation for, at klager i nærværende sygeperiode skulle være deprimeret. Danica Pension henviser i denne forbindelse navnlig til psykiatrisk speciallægeerklæring af (bilag E), hvoraf det fremgår, at klager på undersøgelsestidspunktet den 4. september 2019 ikke fandtes depressiv, og at der ikke fandtes anledning til iværksættelse af antidepressiv behandling.

Danica Pension er opmærksom på, at klager tidligere har haft perioder med depression og er blevet behandlet herfor, og at depression kan være ledsagesymptom til Aspergers syndrom. Det ses imidlertid ikke at være tilfældet vedrørende seneste sygeforløb.

Således er det Danica Pensions opfattelse, at seneste sygemelding skyldtes stress på grund af u hensigtsmæssige forhold på arbejdspladsen. Det er Danica Pensions opfattelse, at stress er en midlertidig og godartet tilstand, der forbedres, når det, der stresser, identificeres og afhjælpes. I det konkrete tilfælde er forsikrede fratrådt det pågældende job, og der ses da også efterfølgende indtruffet en forbedring af klagers tilstand.

Danica Pension bemærker, at Aspergers syndrom (og OCD og astma) er medfødte lidelser, der ikke tidligere har hindret klager i at varetage fuldtidsarbejde på sædvanlige vilkår. Navnlig Aspergers syndrom kan medføre visse skånehensyn/præferencer i forhold til arbejdsopgaver, men kan efter Danica Pensions opfattelse ikke sig selv begrunde et generelt erhvervsevnetab på halvdelen, særligt ikke, når klager tidligere har fungeret på arbejdsmarkedet på sædvanlige vilkår med lidelserne, og der ikke ses indtruffet en forværring af disse.

Danica Pension lægger vægt på, at klager er tilkendt revalidering fra ... Kommune til at tage en ny uddannelse. Danica Pension bemærker, at borgere tilkendes revalidering med henblik på at kunne blive selvforsørgende inden for et andet uddannelsesfelt/arbejdsområde end det oprindelige. Danica Pension bemærker ligeledes, at klager selv har en forventning om at kunne gennemføre uddannelsesforløbet med henblik på at kunne genindtræde på arbejdsmarkedet.

Det er Danica Pensions opfattelse, at evnen og lysten til at tage/gennemføre en ny uddannelse forudsætter et betydeligt mentalt overskud, og at et sådant overskud er uforeneligt med en betydelig stress-/belastningstilstand og nedsættelse af den forsikringsmæssige erhvervsevne. Danica Pension bemærker, at klager fra lægelig side er blevet støttet i sit ønske om og vurderet egnet til at tage en ny uddannelse.

Det forhold, at der er tale om et deltidsstudium, og at undervisningen finder sted som e-learning kan efter Danica Pensions opfattelse ikke føre til andet resultat. Denne tilrettelæggelse af uddannelsesforløbet synes at være mest hensigtsmæssig for klager.

Det er Danica Pensions opfattelse, at klager har visse skånehensyn og således ikke bør have kundekontakt/mere intense mellemmenneskelige kontakter, og bør have faste, afgrænsede arbejdsopgaver og strukturerede arbejdsforhold.

Samlet er det Danica Pensions opfattelse, at der ikke er lægelige holdepunkter for en betydende funktionsnedsættelse, at klager under hensyntagen til skånehensynene vil være i stand til at varetage arbejde på mere end halv tid, og at klagers generelle erhvervsevne af denne grund ikke er nedsat til halvdelen.

Konklusion

Danica Pension fastholder, at klagers generelle erhvervsevne ikke er nedsat til halvdelen, og at selskabet berettiget har stoppet udbetalinger ved tab af erhvervsevne pr. 1. marts 2020, hvor klager havde været sygemeldt på grund af stress i knap 1 år, der var indtruffet en forbedring af klagers tilstand, og klager desuden startede revalideringsforløb."

Klagerens repræsentant har den 6/3 2021 bl.a. anført:

"Kommentarer til Danica Pensions skrivelse til Ankenævnet for Forsikring.

Psykiatrisk speciallægeerklæring af 4. september 2019 (bilag E)
[Klageren] blev udredt for OCD i 2014.

Psykiatrisk speciallæge ... skulle udelukkende udrede [klageren] for autismespektrumforstyrrelse. [Klageren] blev i denne forbindelse ikke udredt for depression.

Speciallægen vurderede, at behovet for nedsat arbejdstid kunne være varigt.

LÆ 265 af 22. november 2019 (bilag F)

[Klageren] blev IKKE diagnosticeret med Aspergers syndrom i 2018. Han har IKKE en personlighedsforstyrrelse. Aspergers syndrom er ikke en personlighedsforstyrrelse, men en gennemgribende udviklingsforstyrrelse indenfor autismespektrummet. Dette er en fejl i de lægelige akter. Ved at kigge på udredning for autismespektrumforstyrrelse (bilag E), kan det ses, at der ikke er tale om en personlighedsforstyrrelse og at [Klageren] ikke tidligere er udredt herfor. Der er heller ikke nævnt personlighedsforstyrrelse i andre akter.

Selskabets begrundelse for at fastholde afgørelsen

'Klager er en mand, der pr. 11. april 2019 (som ...-årig) blev sygemeldt med stress'
[Klageren] blev sygemeldt med stress OG depression

'Klager forud for sygemeldingen var kendt med Aspergers syndrom, OCD og astma og har fungeret i mange år på arbejdsmarkedet på sædvanlige vilkår med disse lidelser'

'Der i sagens oplysninger er beskrevet en forbedring af klagers tilstand (bilag F og bilag I) og at klager fra lægelig side allerede fra september 2019 blev vurderet i stand til at genoptage arbejde/tage ny uddannelse under hensyntagen til skånebehov (bilag E og bilag I)'

Denne forbedring i [klagerens] tilstand er set i forhold til at [klagerens] ikke-eksisterende funktionsniveau. At han gik fra udelukkende at ligge i sengen eller på sofaen til at komme op og lave enkelte daglige gøremål op opretholde den personlige hygiejne. Derfra er der langt til at kunne

opretholde et arbejde på ordinære vilkår med over 50% arbejdstid. Psykolog vurderer netop, at [klagerens] arbejdsbyrde maksimum ligger på 14 timer ugentligt (og på foreliggende mindre)

'Danica Pension bemærker, at selskabet ikke finder dokumentation for, at klager i nærværende sygeperiode skulle være deprimeret' og 'Danica Pension er opmærksom på, at klager tidligere har haft perioder med depression og er blevet behandlet herfor, og at depression kan være ledsagesymptom til Aspergers syndrom. Det ses imidlertid ikke at være tilfældet vedrørende seneste sygeforløb'.

Dette er i direkte uoverensstemmelse med notater fra hhv. [Klagerens] læge og Psykolog ... , som [klageren] har været i behandling hos i et år for netop depression, som Danica Pension henviste ham til grundet depressionen. Hun skriver bl.a. at [klageren] øver sig i at stå op om morgenen', '[Klageren] følger sekundært med på studiet og har lavet en aftale om ikke at skulle aflevere' og at [Klageren] lider af 'depressivitet, negative tanker, selvbefejdelser, oplevelse af fiasko og generel tristhed'. Hun vurderer, at '[Klageren] kan ikke anses som at kunne arbejde på fuldtid eller på 50%'. Psykologen beskriver desuden, at [Klageren] har 'depressive kernesymptomer med tristhed, energiforladthed, søvnproblemer og selvbefejdelser'.

Danica Pension har på intet tidspunkt sat spørgsmålstejn ved, at [klageren] havde en depression. Det er første gang nævnt i Kommentarer til Danica Pensions skrivelse til Ankenævnet for Forsikring.

'Danica Pension bemærker, at Aspergers syndrom og OCD og astma) er medfødte lidelser, der ikke tidligere har hindret klager i at varetage fuldtidsarbejde på sædvanlige vilkår. Navnlig Aspergers syndrom kan medføre visse skånehensyn/præferencer i forhold til arbejdsopgaver, men kan efter Danica Pensions opfattelse ikke i sig selv begrunde et generelt erhvervsevnetab på halvdelen, særligt ikke, når klager tidligere har fungeret på arbejdsmarkedet på sædvanlige vilkår med lidelserne, og der ikke ses indtruffet en forværring af disse'.

Autister er bange for forandringer og undgår disse for alt i verden. [Klageren] har derfor det meste af sit liv bibeholdt jobs, der har givet ham mange stressorer i hverdagen. Denne overbelastning har resulteret i, at [klageren] er knækket og udviklet depression, stress og angst. Præcis på samme måde som et menneske uden Aspergers syndrom kan udvikle stress, angst og depression i et job vedkommende tidligere har kunnet varetage. Aspergers syndrom er ikke grunden til, at [klageren] ikke kan varetage et job på mere end halvdelen, men den medfødte lidelse gør, at tilbagevenden til et eventuelt job kan være sværere og måske umulig.

'Danica Pension bemærker, at borgere tilkendes revalidering med henblik på at kunne blive selvforsørgende inden for et andet uddannelsesfelt/arbejdsområde end det oprindelige. Danica Pension bemærker ligeledes, at klager selv har en forventning om at kunne gennemføre uddannelsesforløbet med henblik på at kunne genindtræde på arbejdsmarkedet'.

Dette er ikke korrekt. En revalidering kan være videreuddannelse indenfor et tidligere job, som det er i [klagerens] tilfælde. Desuden kommer revalidering altid før ressourceforløb, flexjob og førtidspension. [Klageren] har et håb om at kunne genindtræde på arbejdsmarkedet, men ikke på ordinære vilkår. Han har behov for skånehensyn og stærkt nedsat arbejdstid (under halvdelen).

'Samlet er det Danica Pensions opfattelse, at der ikke er lægelige holdepunkter for en betydende funktionsnedsættelse, at klager under hensynstagen til skånehensynene vil være i stand til at varetage arbejde på mere end halv tid og at klagers generelle erhvervsevne af denne grund ikke er nedsat til halvdelen'.

Psykolog ... beskriver i afsluttende notat (bilag I): *'Den faglige vurdering er, at [klageren] pt. kan arbejde (studere) maksimalt 14 timer ugentligt. Optimalt set væsentligt færre timer, for at forebygge belastning. [Klageren] beskriver selv, at han pt. bruger 5 timer om ugen på sit studie, hvilket er passende for ham set ifht. den aktuelle helbredsmæssige situation'.*

Vi bemærker desuden, at Danica Pension ikke har medsendt alle skrivelser fra [Klageren] og [kæreste]. Disse er tidligere sendt til Ankenævnet for Forsikring og bedes medtages i afgørelsen."

Selskabet har den 5/5 2021 bl.a. anført:

"Vedrørende psykiatrisk speciallægeerklæring af 4. september 2019, bilag E:

Danica Pension fastholder, at psykiateren i forbindelse med sin undersøgelse af klager forholdt sig ganske nøje til diagnosen depression og som nævnt fandt, at klager ikke var depressiv, og at medicinsk behandling herfor således ikke var relevant.

Vedrørende LÆ 265 af 22. november 2019 (bilag F):

Danica Pension finder anledning til at fremlægge endnu et bilag i form af speciallægeepikrise af 1. oktober 2018 fra psykiater ... (bilag P).

Heraf fremgår det, at klager var blevet genhenvist til psykiater på grund af angst og sociale vanskeligheder og havde modtaget behandling herfor fra den 6. til den 26. september 2018.

Det fremgår, at klager havde haft udbytte af seneste cognitive forløb hos psykiateren og havde tænkt over sine karaktermæssige problemer. Speciallægen angav, at klager formentlig led af en personlighedsforstyrrelse af Asperger-typen, hvilket var underbygget ved test. Klager var betydeligt lettet med denne forståelse af sin person.

Klager blev afsluttet med fortsat medicinsk behandling for OCD og råd om at opsøge vejledning om autisme i relevante foreninger.

Det forekommer, at LÆ 265 af 22. november 2019 (bilag F) i vidt omfang, herunder vedrørende ordvalg, bygger på denne epikrise.

Danica Pension fastholder på denne baggrund, at klager, hvis ikke direkte diagnosticeret med Aspergersyndrom i efteråret 2018, så i hvert fald blev orienteret om, at han højst sandsynligt havde denne lidelse, hvilket han i øvrigt selv var enig i.

Det er i øvrigt Danica Pensions opfattelse, at det er mindre betydning, hvornår lidelsen blev diagnosticeret, idet der som nævnt er tale om en medfødt lidelse, der ikke tidligere hindrede klager i at varetage et arbejde. Det forhold, at diagnosen nu er stillet, ændrer ikke på klagers helbredsmæssige forhold og dermed evne til at varetage et arbejde.

Det er Danica Pensions opfattelse, at det er uden betydning, om lidelsen betegnes som en udviklings- eller en personlighedsforstyrrelse.

Vedrørende Danica Pensions begrundelse for at fastholde afgørelsen:

Depression

Danica Pension fastholder, at selskabet ikke har lægelig dokumentation for, at klager i aktuelle forløb skulle lide af en depression med betydende indflydelse på hans evne til at varetage et arbejde.

Det forhold, at klager selv mener og har oplyst (blandt andet til [rådgivningsvirksomhed] og i ansøgningsskema, bilag C), at han lider af depression, er ikke tilstrækkeligt til at dokumentere, hverken at han skulle lide af en depression eller at hans erhvervsevne skulle være nedsat i et omfang, der hindrer ham i at varetage et arbejde på mere end halv tid på grund af depression.

Danica Pension bemærker, at selskabet ikke har henvist klager til forløb hos [rådgivningsvirksomhed] udelukkende på grund af en diagnose/depression. Danica Pension har et samarbejde med [rådgivningsvirksomhed], der kan tilbyde forsikringskunder et tværfagligt forløb med henblik på øgning af funktionsniveau og genindtræden på arbejdsmarkedet. Der er ikke tale om et decideret behandlingsforløb for en eventuel psykisk lidelse, men om en tværfagligt koordineret indsats målrettet kunder med psykiske vanskeligheder og som har behov for hjælp og støtte til at vende tilbage til arbejdsmarkedet. [Rådgivningsvirksomhed] tilrettelægger forløbet hos deres specialister ud fra en konkret vurdering af kundens behov. Danica Pension henviser kunder til forløb hos [rådgivningsvirksomhed], når det vurderes, at kunderne vil kunne profitere af et sådant.

Aspergers – tilbagevenden til arbejdsmarkedet

Klager hævder, at autister er bange for forandringer og for alt i verden vil undgå disse, og at han af denne grund det meste af sit liv har bibeholdt jobs, der gav mange stressorer i hverdagen. Ligeledes, at Aspergersyndrom kan vanskeliggøre og eventuelt umuliggøre tilbagevenden til arbejdsmarkedet og et nyt job.

Danica Pension gentager, at selskabet er enig i, at Aspergersyndrom kan medføre visse skånehensyn/præferencer i forhold til arbejdsopgaver og også i forhold til genindtræden på arbejdsmarkedet.

Samtidig er det Danica Pensions opfattelse, at såfremt disse skånehensyn/præferencer tilgodeses, vil klager være i stand til at varetage et arbejde på mere end halv tid.

Danica Pension må gentage, at klager tidligere har været i stand til at varetage arbejde på fuld tid. Danica Pension må ligeledes bemærke, at klager i løbet af 2 år (2016-2018) skiftede job 4 gange (bilag G, bilag E), hvilket ikke stemmer overens med, at klager skulle være bange for forandringer, og at genindtræden på arbejdsmarkedet skulle være umuliggjort. Det er Danica Pensions opfattelse, at diagnosen ikke i sig selv vil medføre frygt for forandringer/umuliggørelse af genindtræden på arbejdsmarkedet, når den ikke tidligere har gjort det.

Vedrørende revalidering

Danica Pension fastholder, at revalidering tilkendes og er relevant, når borgere har begrænsninger (fysiske, psykiske eller sociale) i forhold til at kunne varetage deres oprindelige job. I det konkrete tilfælde vurderes kommunen at have tilkendt revalidering, da klager oplevede tiltagende vanske-

ligheder i forbindelse med kundekontakt, hvilket harmonerede dårligt med jobfunktioner inden for salg/butik, som klager oprindeligt var uddannet til.

Danica Pension fastholder, at en betingelse for tilkendelse af revalidering er, kommunen vurderer, at der er en realistisk mulighed for, at borgeren efter endt revalidering bliver helt eller delvist selvforsørgende på det ordinære arbejdsmarked (svarende til en arbejdstid på mere end halv tid, sammenholdt med regler for tilkendelse af fleksjob, hvor kommunen vurderer, at borgeren ikke vil kunne blive selvforsørgende på det ordinære arbejdsmarked).

Danica Pension bemærker, at sociale ydelser tilkendes i medfør af den sociale lovgivning og af offentlige instanser, og at Danica Pension ikke har direkte kompetence inden for området. Det er dog Danica Pensions umiddelbare opfattelse, at det næppe ville være overensstemmende med den sociale lovgivning, hvis kommunen tilkendte revalidering, uden at der var realistisk udsigt til, at klager efter endt revalidering kunne blive helt eller delvist selvforsørgende på det ordinære arbejdsmarked.

Hvis kommunen på forhånd vurderede, at klager efter endt uddannelse ikke ville blive i stand til at blive helt eller delvist selvforsørgende på det ordinære arbejdsmarked, går Danica Pension ud fra, at kommunen ikke ville have tilkendt revalidering, men snarere ville have tilkendt jobafklaringsforløb og have afklaret klager i medfør af disse regler.

Vedrørende afsluttende status fra [rådgivningsvirksomhed] (bilag I)

Klager påpeger, at psykolog hos [rådgivningsvirksomhed] oplyser, at den faglige vurdering (september 2020) var, at klager maksimalt kunne arbejde (studere) 14 timer ugentligt og optimalt set færre end 14 timer for at forebygge belastning.

Danica Pension bemærker hertil, at klagers kæreste i starten af 2020 blev alvorligt syg, hvilket klager naturligt reagerede på. Der er oplysninger om, at klagers tilstand forbedredes i takt med, at kærestens tilstand forbedredes. Ligeledes oplysninger om, at økonomiske forhold havde presset klager siden februar 2020.

Det er Danica Pensions opfattelse, at psykologens udtalelse er baseret på klagers eget udsagn og subjektive oplevelse af tilstanden, og at der ikke er lægelig dokumentation til støtte for synspunktet.

Danica Pension må fastholde, at der ikke er lægelig dokumentation for, at klager på grund af egne helbredsmæssige forhold er ude af stand til at varetage et hensyntagende arbejde på mere end halv tid. Det forhold, at klagers kæreste uheldigvis blev syg, hvilket medførte en påvirkning af forsikredes tilstand, og at klager var presset af økonomiske forhold, dokumenterer ikke, at klagers generelle erhvervsevne skulle være nedsat til halvdelen.

Konklusion

Danica Pension fastholder, at klagers generelle erhvervsevne ikke er nedsat til halvdelen, og at selskabet berettiget har stoppet udbetalinger ved tab af erhvervsevne pr. 1. marts 2020, hvor klager havde været sygemeldt på grund af stress i knap 1 år, der var indtruffet en forbedring af klagers tilstand, og klager desuden startede revalideringsforløb."

Til dette har klagerens repræsentant den 7/6 2021 bl.a. anført:

"Vedrørende psykiatrisk speciallægeerklæring af 4. september 2019, bilag E

[Klageren] var til speciallæge for at blive udredt for Aspergers syndrom og IKKE depression. Speciallægen brugte udelukkende spørgeskema vedrørende autismespektrumforstyrrelser og denne udredning kan derfor ikke bruges til at vurdere [klagerens] andre diagnoser.

Vedrørende LÆ af 22. november 2019 (bilag F)

Det er sagen uvedkommende, om [klageren] kendte til Aspergers syndrom forud for sin sygemelding. Det er korrekt, at han blev orienteret om, at han sandsynligvis led af denne lidelse. Hvis man læser om Aspergers syndrom, kan man se, at folk med denne diagnose er mere stressbare og hvis de konstant bliver udsat for mange stressorer, vil det ende med depression og angst - præcis som det er tilfældet med [klageren]. Han har dagligt blevet udsat for stressorer i hele sit voksenliv - har skiftet jobs og haft kontakt med mange mennesker. Han har derfor ramt bunden og udviklet depression og angst - præcis som alle andre, der bliver presset for hårdt. Forskellen er bare, at folk med en autisme diagnose er mere stressbare og har nemmere ved at udvikle angst og depression og dette følger dem gennem hele livet.

Danica Pension skriver, at psykiater ... afslutter forløbet med [klageren], som skal fortsætte med medicinsk behandling for OCD. Citalopram er et antidepressiv og altså ordineret til behandling af [klagerens] depression. Citalopram kan have en negativ effekt på folk med OCD, hvilket ikke er tilfældet hos [klageren].

Vedrørende Danica Pensions begrundelse for at fastholde afgørelsen: Depression

Danica Pension henviste [klageren] til et forløb hos psykolog hos [rådgivningsvirksomhed] grundet hans depression. Foruden kognitiv terapi skulle [rådgivningsvirksomhed] hjælpe [klageren] tilbage på arbejdsmarkedet. Dette har [rådgivningsvirksomhed] ikke vurderet var muligt og udtaler derfor, at [klageren] maksimalt kan arbejde (studere) 14 timer ugentligt og optimalt set færre timer for at forebygge belastning. Det giver derfor ingen mening, at Danica Pension benytter sig af [rådgivningsvirksomhed], når deres primære opgave er, at hjælpe dem der bliver henvist tilbage til arbejdsmarkedet og [rådgivningsvirksomhed] vurderer, at [klageren] er for syg til at varetage et job med 50% arbejdstid. Psykologerne hos [rådgivningsvirksomhed] har jo netop ekspertise i at vurdere patienternes arbejdssevne.

Aspergers - tilbagevenden til arbejdsmarkedet

Det er ikke aspergers syndrom, der kan umuliggøre [klagerens] tilbagevenden til arbejdet, men derimod den medfølgende sårbarhed overfor depression og angst. Ifølge Autismeforeningen er autisme og stress tæt forbundet. Autister er mere stressbare og hvis de udsættes for meget stress gennem længere tid, vil det føre til depression og udbrændthed. Der er komorbiditet med depression, angst, stress, tvangstanker og tvangsadfærd (OCD) for folk der lider af en autismespektrumforstyrrelse. Forskellen mellem autister og ikke-autister er, at autister har nemmere ved at få depression og angst, men det er også meget sværere for dem at komme tilbage til en mere normal tilstand, hvis de først er blevet udbrændt. Dette kaldes en nedsmeltning og forekommer netop når man har været udsat for for mange ændringer i rutiner og forandringer (f.eks. jobskifte, en samlever, der bliver diagnosticeret med kræft, en stor ændring af indkomsten osv.) og når man lider af sensorisk overbelastning (sanseindtryk fra andre mennesker opleves kraftigere hos autister). [Klageren] har gennemført folkeskole, gymnasium og været på arbejdsmarkedet hele sit

voksne liv, så han har igennem en meget lang årrække været udsat for mange stressorer, der har betydet, at han er blevet udbændt og udviklet angst og depression.

Danica Pension vurderer, at [klageren] vil være i stand til at varetage et arbejde, hvis hans skånehensyn imødekommes, men et af [klagerens] skånehensyn er jo netop nedsat arbejdstid (under 14 timer ugentligt).

Vedrørende revalidering

Danica Pension skriver, *'at en betingelse for tilkendelse af revalidering er, at kommunen vurderer, at der er en realistisk mulighed for, at borgeren efter endt revalidering bliver helt eller delvist selvforsørgende på det ordinære arbejdsmarked (svarende til en arbejdstid på mere end halv tid, sammenhold med regler for tilkendelse af fleksjob, hvor kommunen vurderer, at borgeren ikke vil kunne blive selvforsørgende på det ordinære arbejdsmarked.'*

Dette er ikke korrekt og Danica Pension skriver dog også, at de ikke har direkte kompetence indenfor området. Ifølge ... Kommune vil en revalidering ALTID gå forud for tilkendelse af fleksjob. Man skal altså først igennem et revalideringsforløb før der kan tages stilling til fleksjob og førtidspension. Grunden til at [Klageren] ikke skulle i jobafklaringsforløb (som oftest er normen under en revalidering) er, at kommunen vurderer, at [klageren] ikke er i stand til at varetage et job. Alle der skal i revalidering skal i forrevalidering for at afklare arbejdssevnen og se hvor meget borgeren er i stand til at arbejde. ... Kommune fandt det tydeligt, at [klageren] slet ikke var i stand til at varetage et job og han kom derfor helt ekstraordinært i revalidering uden at have været i jobprøvning først. Danica Pension gisner om, at ... Kommune ville have sendt [klageren] i jobafklaringsforløb, hvis de ikke vurderede, at han kunne blive helt eller delvis selvforsørgende efter endt uddannelse. Det var netop dette jobafklaringsforløb, som [klageren] allerede på forhånd blev vurderet for syg til at kunne indgå i. Derfor var eneste mulighed en uddannelse eller kurser - og dette kun på deltid.

Vedrørende afsluttende statur fra [rådgivningsvirksomhed] (bilag I)

Danica Pension holder på, at der ikke er lægelig dokumentation for, at [klageren] lider af en depression og derfor ikke kan varetage et arbejde. Det undrer os, at det ikke er tilstrækkeligt, at [klagerens] læge, psykologerne hos [rådgivningsvirksomhed] og ... Kommune alle har vurderet, at [klageren] har en depression. Danica Pension har mulighed for at få forsikringstagere udredt af speciallæge med henblik på at få stillet en diagnose. Det undrer os, at Danica Pension ikke har indkaldt [klageren] til en sådan udredning, når de sår tvivl om udtalelser fra læge, psykolog og kommune. [Klageren] er mere end villig til at medvirke i dette.

Danica Pension har udelukkende henvist [klageren] til psykolog [rådgivningsvirksomhed] (og ikke speciallæge), men vil ikke anerkende [rådgivningsvirksomheds] vurdering af [klagerens] diagnose samt arbejdssevne. Vi er derfor meget uforstående overfor hvorfor Danica Pension har valgt at gøre brug af [rådgivningsvirksomhed] og hvorfor Danica Pension ikke har krævet [klageren] udredt af en psykiater.

Konklusion

[Klagerens] forbedring af sin tilstand ses i forhold til, at han har været så stresset, at han blev indlagt med blødende mavesår, at han skulle forholde sig til at hans kæreste evt. skulle dø (på trods af at han har svært ved selv meget små livsændringer) og at han har været så depressiv, at han slet ikke på noget tidspunkt forlod sengen.

Vi forstår ikke, hvorfor Danica Pension har lavet deres begrundelse for stop af udbetaling af tab af erhvervsevne, engangsudbetaling og præmiefritagelse om efter vi klagede over afgørelsen. Der har på intet tidspunkt tidligere været sat spørgsmålstejn ved [klagerens] depressionsdiagnose og begrundelsen var, at man ikke kunne få udbetaling af tab af erhvervsevne, engangsudbetaling og præmiefritagelse under et revalideringsforløb. Det er meget psykisk belastende for [klageren] at der ikke bliver troet på, at han er syg og han har derfor været hos sin læge og snakke med ham om det. Lægen vurderede, at [klageren] skulle genopstarte på antidepressiv medicin."

Hertil har selskabet den 28/6 2021 bl.a. anført:

"Ved brev af 8. juni 2021 er klager fremkommet med kommentarer til Danica Pensions indlæg af 5. maj 2021.

Det er Danica Pensions opfattelse, at klagers bemærkninger ikke indeholder nye lægelige oplysninger og ikke bibringer sagen væsentligt nyt og derfor ikke giver Danica Pension anledning til at ændre sin afgørelse.

Danica Pension henviser i det hele til selskabets indlæg af 12. februar 2021 og af 5. maj 2021.

Klager bebrejder Danica Pension, at selskabet ikke har foranstaltet undersøgelse hos en psykiater med henblik på udfærdigelse af speciallægeerklæring/konstatering af depression. Danica Pension bemærker hertil, at det er klagers bevisbyrde at dokumentere et dækningsberettigende erhvervsevnetab, og at selskabet ikke skal forestå den lægelige udredning af kunderne.

Det er Danica Pensions umiddelbare opfattelse, at sagen er velbelyst, og selskabet har af denne grund ikke fundet anledning til at indhente en speciallægeerklæring.

Hvis klager er i besiddelse af nye lægelige oplysninger, der belyser hans evne til at varetage et arbejde, herunder at han skulle lide af funktionshæmmende depression, opfordres klager til at fremsende disse oplysninger, hvorefter Danica Pension vil kunne foretage en revurdering af klagers erhvervsevne. Danica Pension gør opmærksom på, at skulle klager lide af en depression, er dette ikke i sig selv tilstrækkeligt til at dokumentere en ret til udbetaling ved tab af erhvervsevne; symptomerne og behandlingen vil være afgørende i denne forbindelse."

Heroverfor har klagerens repræsentant den 17/7 2021 bl.a. anført:

"[Klageren] bebrejder ikke Danica Pension for ikke at have foranstaltet undersøgelse hos en psykiater med henblik på udredning for depression. Danica Pension skriver, at 'selskabet ikke skal forestå den lægelige udredning af kunderne'.

I Danica Pensions betingelser for vurdering af om tabet af erhvervsevne er længerevarende, fremgår det, at selskabet kan bruge en erklæring fra en læge, som Danica Pension selv vælger.

Danica Pension skriver, at sagen er velbelyst og selskabet derfor ikke har villet indhente en speciallægeerklæring. Dette hænger ikke sammen med, at både [klagerens] læge, psykolog hos [rådgivningsvirksomhed] og ... kommune har vurderet at [klageren] har en funktionsnedsættende de-

pression i en sådan grad, at hans arbejdsevne er nedsat til maksimalt 14 timer ugentligt og ideelt set færre.

[Klageren] har været til samtale hos egen læge, hvor han er blevet ordineret antidepressiv medicin. Han er på højeste dosis af medicin. [Klageren] er nu henvist til psykiater med henblik på yderligere medicin og samtaleterapi, da [klagerens] læge ikke vurderede behandling hos egen læge tilstrækkelig.

[Klageren] vil blive udredt for depression hos psykiater, men da der er lang ventetid for at få en tid hos denne, foreslår vi, at [klageren] kan blive udredt af en psykiater, der er tilknyttet Danica Pension.

Danica Pension beskriver slutteligt, at depression ikke er en forudsætning for dækning, men symptomer og behandling vil være afgørende. [Klageren] har været i behandling hos psykolog i [rådgivningsvirksomhed] i et år netop på grund af symptomer på depression og er i antidepressiv behandling og henvist til psykiater.

Danica Pension benævner ikke, hvorfor begrundelsen for at stoppe udbetaling ved tab af erhvervsevne, præmiefritagelse og engangsudbetaling blev ændret efter [klageren] klagede over beslutningen."

Selskabet har herefter den 30/7 2021 bl.a. anført:

"Ved brev af 17. juli 2021 er klager fremkommet med kommentarer til Danica Pensions indlæg af 28. juni 2021.

Klager oplyser, at han er henvist til psykiater med henblik på udredning og behandling for depression. Klager foreslår på grund af lang ventetid i det offentlige sundhedsvæsen, at Danica Pension udreder ham i privat regi.

Danica Pension skal gentage, at det er klagers bevisbyrde at dokumentere et dækningsberettigende erhvervsevnetab, og at Danica Pension tilbyder at foretage en fornyet vurdering af klagers erhvervsevne, når/hvis der foreligger nye oplysninger om klagers helbreds-mæssige forhold.

Danica Pension skal gentage, at det i forbindelse med forsikringsproduktet tab af erhvervsevne ikke er selskabets opgave at udrede kunderne. Det forhold, at klager er henvist til behandling i offentligt regi, og at der er lang ventetid, ændrer ikke herpå. Danica Pension bemærker igen, at henvisning til behandling/udredning for depression ikke i sig selv dokumenterer et dækningsberettigende erhvervsevnetab.

Indhentning af speciallægeerklæring er relevant, hvis allerede foreliggende oplysninger er mangelfulde/utilstrækkelige til, at selskabet kan foretage en vurdering af forsikredes erhvervsevne. Dette er ikke tilfældet i den konkrete situation, og Danica Pension finder derfor ikke anledning til at indhente en speciallægeerklæring.

Når der foreligger nye oplysninger om klagers helbreds-mæssige tilstand, opfordres han til at fremsende disse til Danica Pension, hvorefter selskabet på ny vil tage stilling til, om der er grund-

Ankenævnet for Forsikring

20.

96362

lag for at genoptage udbetalingerne ved tab af erhvervsevne, eller eventuelt at tilkende fra et senere tidspunkt."

Klagerens har den 20/9 2021 bl.a. anført:

"Jeg har nu været til forsamtale hos psykiater, og jeg er indstillet til videre forløb hos psykiater med samtaleterapi og medicinering.

Som tidligere nævnt stiller jeg gerne op til psykiatrisk udredning, hvis Ankestyrelsen og Danica Pension ikke finder udtalelser af psykolog hos [rådgivningsvirksomhed], egen læge og ... Kommune tilstrækkelige."

Klageren har endvidere den 15/11 2021 anført:

"Jeg har indsendt udtalelse fra min speciallæge, som konkluderer at jeg har en depression"

Selskabet har den 10/12 2021 bl.a. anført:

"Ved formular af 15. november 2021 har klager rettet fornyet henvendelse til ankenævnet med oplysning om, at han lider af depression.

Klager har vedhæftet et bilag i form af udskrift af lægejournal.

Danica Pension bemærker for det første, at bilaget ikke er forsynet med identifikation, hvorfor bilaget i dets nuværende form ikke kan knyttes til en bestemt person, endsige klager.

Danica Pension bemærker dernæst, at klagers forsikringer med dækning ved tab af erhvervsevne er bortfaldet pr. 1. juni 2020, da klager ikke har videreført dækningerne. Udvalgt korrespondance vedrørende videreførelse vedlægges til ankenævnets orientering (bilag Q-Y).

Der skal således dokumenteres et tilstrækkeligt erhvervsevnetab fra et tidspunkt før den 1. juni 2020, førend udbetaling kan være mulig.

De fremsendte oplysninger er dateret fra den 7. juni 2021 til den 30. september 2021 og dokumenterer ikke helbredsmæssige forhold tilbage fra før den 1. juni 2020, selvom oplysningerne måtte vedrøre klager.

Oplysningerne vil derfor ikke kunne føre til en ændret vurdering af klagers erhvervsevne i tidsrummet fra den 1. marts 2020, hvor udbetalingerne stoppede, og til den 1. juni 2020, hvor dækningerne ved tab af erhvervsevne bortfaldt, selv hvis oplysningerne måtte vedrøre klager."

Heroverfor har klagerens repræsentant den 20/1 2022 bl.a. anført:

"Indsigelser vedr. Danica Pensions skrivelse fra 10. december 2021.

Danica Pension skriver, at dækning ved tab af erhvervsevne er bortfaldet pr. 1. juni 2020. Sagen har været i bero siden 19 februar 2020 hvor Danica Pension satte sagen i bero og klagesagen har været åben siden 24 februar 2020, hvor [klageren] første gang klagede. Sagen kan derfor ikke væ-

re lukket og [klagerens] forsikring ved tab af erhvervsevne kan derfor ikke være bortfaldet inden sagen er afsluttet.

I skrivelse fra 30. juli 2021 bad Danica Pension om en speciallægelig udtalelse, hvorpå det fremgik, at [klageren] lider af en depression. Danica Pension ville i så fald tage sagen op til genovervejelse. [Klageren] har været hos [psykiater] og fået udtalelse fra en psykiater, hvorpå det fremgår, at han lider af en depression.

Danica Pension har på trods af dette alligevel ikke valgt at tage sagen op til genovervejelse, men kræver nu, at [klageren] skal kunne frembringe en ny speciallægeerklæring, der er gældende i perioden før 1. juni 2020. Eftersom [klageren] udelukkende har været i behandling hos psykolog hos [rådgivningsvirksomhed] (på foranledning af Danica Pension) og egen læge, og ikke har været i behandling hos psykiater, er det ikke muligt at frembringe en udtalelse med tilbagevirkende kraft. Det er et umuligt krav fra Danica Pensions side og [klageren] har i hele forløbet stillet sig til rådighed for udredning hos speciallæge igennem Danica Pension, så vi stiller os undrende overfor, hvorfor Danica Pension ikke har gjort brug af dette værktøj, men i stedet udelukkende har sendt [klageren] i behandling for sin depression ved psykolog hos [rådgivningsvirksomhed].

Den 19. januar 2021 er første gang Danica Pension stiller spørgsmålstegn ved, om [klageren] har en depression. Inden da skrev Danica Pension, at [klagerens] tab af erhvervsevneforsikring, præmiefritagelse og engangsudbetaling var sat i bero / ophørte, grundet man ikke kunne få disse på samme tid, som man var i revalidering. Der har på intet tidspunkt været tvivl fra Danica Pension om, om [klageren] havde en depression før 1. juni 2020, så vi er meget uforstående overfor, hvorfor Danica Pension nu kræver en udtalelse fra en psykiater fra den periode, hvori de på daværende tidspunkt godtog, at [klageren] led af en depression. Vi henviser også til, at psykolog, læge og jobcenter alle vurderede, at [klageren] havde en depression.

Vi vedhæfter ny udtalelse fra psykiater med navn og fødselsdato.

Vi har bedt psykiater ... om at fjerne notat vedr. [Klagerens] depression fra speciallægeerklæring for udredning af autismespektrumforstyrrelse, da [Klageren] i denne samtale ikke blev udredt for depression og psykiateren derfor ikke kunne udtale sig herom."

Af psykiatrisk speciallægeerklæring af 4/9 2019 fremgår bl.a.:

"Aktuelt psykisk:

Undersøgte møder rettidigt til dagens samtale, og kommer ledsaget af sin kæreste, som har kunne bidrage relevant til anamnesen.

Der beskrives livslange udfordringer med socialinteraktion og interesse. Undersøgte har altid befundet sig bedst i eget selskab, og socialt samvær beskrives udmattende og energikrævende. Allerede i skoletiden syntes [klageren], det var svært at opsøge de andre børn, hvorfor han altid gik hjem alene. Han fik først sent venner, men det er en stor udfordring for ham at vedligeholde og fastholde venskaber. Han kan nemt blive i tvivl om, hvad der forventes af ham i et venskab og er fx i tvivl om, hvor ofte hans skal ringe eller skrive. Det er nu mere end 1,5 år siden, han sidst har set en god ven, og der har også været en periode på 5 år, hvor han ikke så en ven. Undersøgte fortæller, han typisk er tæt knyttet til en enkelt person, og på nuværende tidspunkt er det hans kæ-

reste. Det har altid været nemmest med en-til-en kontakt, og det at være i en gruppe kan nemt blive forvirrende og uoverskueligt.

Undersøgte synes også, det kan være svært at aflæse andres følelser, og han kommer nemt til at fejltolke. Han synes socialt samvær mangler naturlighed og er meget krævende. Han har altid haft behov for at restituere efter sociale sammenkomster og bruger meget tid på efterfølgende at tænke på, hvad andre har sagt og gjort, og hvordan han skal tolke dette. Han kan ligeledes tænke på, hvordan andre opfatter det, han har sagt eller gjort.

Undersøgte mener også, at det er svært at sætte sig i andres sted eller følelser. Han har flere gange fået at vide, at han mangler empati, og han bryder sig heller ikke om at involvere sig i andres følelser eller problemer.

Der beskrives ligeledes kommunikative vanskeligheder af både verbal og non-verbal karakter. Således beskrives 'small talk' svært og meningsløst. Undersøgte foretrækker at snakke om noget konkret og gerne noget med fodbold. Han har en udpræget tendens til at dreje samtalen over på emner, som interesserer ham. Det har livslangt være svært for undersøgte at indlede og fastholde samtaler. Undersøgte er opmærksom på, at han kan komme til at virke pedantisk og gammeldags i sin tale.

I forhold til non-verbal kommunikation beskriver undersøgte problemer med at aflæse andres ansigter, og han mistolker ofte disse indtryk. Det kan fx være svært for ham at se, om andre vil tale med ham, eller om de keder sig i en samtale med ham. Han har ligeledes aldrig brudt sig om øjenkontakt og fortæller her, at han fokuserer sit blik på folks næseryg, når han taler med dem.

Der beskrives ligeledes en udtalt rigiditet, hvor undersøgte kan være påstå lig og meget stædig. Han bryder sig ikke om, at aftaler brydes, og såfremt det sker, bliver han irritabel, frustreret og vred. Undersøgte mangler i udtalt grad mental fleksibilitet. Der beskrives et stort behov for faste rutiner og vaner.

Endvidere beskrives tvangspræget adfærd, hvor ting i hjemmet har deres bestemte pladser. Undersøgte fortæller, at de fleste ting i hjemmet har en bestemt plads. Dette gælder alt fra service, personlige papirer og tøj. Såfremt han kæreste flytter på disse ting, bliver han igen irritabel, usikker og vred. Ligeledes skal fx madopskrifter også følges og kan ikke fraviges.

Der beskrives udtalt retfærdighedssans, hvor undersøgte forholder sig bevidst til regler og aftaler. Han forventer ligeledes, at andre også gør dette.

I forhold til særinteresse beskrives, som tidligere nævnt, interesse for fodbold. Undersøgte har også tidligere samlet på ... blade, som han stadig er i besiddelse af.

Undersøgte beskriver øget sansesensitivitet for lyde og berøring, og dette forværres, når han er stresset. Kram kan føles ganske grænseoverskridende for [klageren].

Undersøgte er ved samtalen spurgt ind til depressive kernesymptomer og ledsage symptomer, og han svarer her afkræftende. Der svares ligeledes afkræftende på vrangforestillinger og hallucinationer.

Objektivt psykisk:

Undersøgte er ved samtalen vågen, klar og orienteret. Han fremstår venlig og imødekommende og svarer relevant på de stillede spørgsmål. Kontakten på både det formelle og emotionelle plan er god og fremstår ikke udtalt autistisk. Stemningslejet vurderes neutralt. Det psykomotoriske tempo er ligeledes normalt. Vurderes på det foreliggende ikke depressiv. [Klageren] svarer benægtende på hallucinationer og vrangforestillinger, og der findes heller ikke tegn til formelle tankeforstyrrelser. Vurderes dermed apsykotisk. Undersøgte har god selvindsigt. Er affektstabil. Vurderes ikke i øget suicidal risiko.

Konklusion:

Det findes herefter godtgjort, at undersøgte har diagnosen Aspergers syndrom. Diagnosen er stillet på baggrund af grundig anamnese, herunder barndomsanamnese samt det diagnostisk interview med Adult Aspergers Assessment.

Samlet ses livslange vanskeligheder med social interaktion og kommunikation, udtalt rigiditet og stort behov for faste rutiner og vaner. Der beskrives ligeledes tvangspræget adfærd og særinteresser. Hertil beretter undersøgte også om store sanseforstyrrelser for bl.a. lyde og berøring.

Aspergers syndrom er en medfødt gennemgribende udviklingsforstyrrelse, som [klageren] er født med. Symptomatologien er derfor livslang. Der findes ingen former for medicinske behandlingsmuligheder, og behandlingen vil derfor primært bestå af støttende foranstaltninger af både pædagogisk og psykologisk karakter.

Ledsagesymptomer til Aspergers syndrom er øget stressbarhed, og ofte ses også ledsagende angst og depression. Såfremt han udvikler angst eller depression, vil medicinsk behandling kunne tilbydes, men dette vurderes ikke som et relevant tiltag for nuværende.

Såfremt undersøgte skal tilbydes nogen former for behandling eller støtte, vil det i høj grad være relevant at tilbyde ham autismespecifik psykoedukation (læren om egen sygdom). Dette vil kunne øge hans selvforståelse og selvindsigt i relation til diagnosen og sig selv.

Autismespecifik psykoedukation vil typisk foregå hos en psykolog/terapeut med indsigt i autismespektrum forstyrrelser. Undertegnede kender desværre ikke til relevante tilbud med tilskud efter sundhedslovgivningen. Der vil derfor være fuld egenbetaling til et sådan forløb. Der findes aktuelt ingen behandlingsmuligheder i den regionale psykiatri.

Det vurderes med den rette indsats og øget selvforståelse, at undersøgte vil kunne lære at mindske stressorer i dagligdagen, så han kan leve en god tilværelse.

Patienter med autisme udviser ofte rutinepræget adfærd og har normalt et stort behov for faste rutiner, vaner og ritualer, og der er et stort behov for stram struktur i deres hverdag. Såfremt dette ikke imødekommes, vil det i høj grad kunne resultere i øget stressbarhed, hvilket igen kan øge tendensen til angst og depression.

Om funktionsniveauet kan det udtales, at dette vurderes varigt nedsat men også svingende. Funktionsniveauet vil i høj grad være afhængig af de daglige stressorer og belastninger, som findes i undersøgtes hverdag.

Undersøgte angiver selv stort ønske om at genoptage arbejde eller starte uddannelse på sigt. Dette

vurderes realistisk såfremt han tilbydes autismespecifikke skånehensyn. Relevante skånehensyn på både kort og lang sigt vil bl.a. være konkrete, overskuelige og faste opgaver. Undersøgte bør ligeledes ikke eksponeres for mange mennesker, som han skal forholde sig til. Arbejdsmiljøet kan med fordel være roligt og anerkendende. Der kan indledningsvis og måske varigt være behov for nedsat arbejdstid, hvor det endelige timetal må bero på en konkret vurdering.

Undertegnede vurderer, at undersøgte på nuværende tidspunkt godt kan starte arbejde eller uddannelse under de tidligere nævnte skånehensyn.

Om prognosen kan det udtales, at der som nævnt, er tale om en kronisk sindslidelse. [Klageren] vil altid være stressbar. Tilbydes undersøgte autismespecifik støtte, bl.a. i forbindelse med sit arbejde eller uddannelse, vurderer undertegnede, at prognosen på sigt er god."

Af lægeattest af 22/11 2019 fremgår bl.a.:

"2.2 Relevante helbredsforhold

...-årig mand kendt med Aspergers syndrom, OCD og astma.

Gennem årene arbejdet i [detailhandel], blandt andet 16 år i [virksomhed3]. Var glad for jobbet, men desværre ændrede vilkårene sig og der kom krav om mere opsøgende og salgsfremmende kundekontakt, hvilket ikke kunne honoreres.

2016 - 2017 sygemeldt med symptomer indenfor spektrum af akut belastningsreaktion, depression og angst. Forløb hos praktiserende speciallæge i psykiatri april 2017 og igen september 2018. I forbindelse med andet forløb hos psykiater diagnosticeret med personlighedsforstyrrelse af Asperger-type.

Diagnosen lettede - og gav en god indsigt i forståelsen af egne udfordringer. Samtidigt lettede også de depressive symptomer.

Aktuelt i forløb via sundhedsforsikring hos psykolog+ fysisk træningsforløb.

Varige lidelser. Aktuelt stabile forhold. Ønske om uddannelse via online [uddannelse]. Motiveret.

2.3 Særlige hensyn

Er efter eget udsagn god til systemer og administration.

Har det vanskeligt med mange, skiftende kontakter med nye mennesker. Har det bedst i trygge sociale ramme og med få kontakter. God koncentrationsevne når alene. Kan have vanskeligt ved at koncentrere sig om opgaver, hvis omgivet af mange mennesker, eksempelvis i et klasselokale. Er meget åben omkring sine egne udfordringer og begrænsninger. Fortæller om at have været velldt på arbejdspladser - men har efter eget valg et sparsomt netværk, som består af kæreste, familie og få venner. Savner ikke mere kontakt - og fortæller selv at i modsætning til kæresten, som får

energi af samvær med andre mennesker, så giver det selv en følelse af at være drænet for energi."

Af kommunens afgørelse af 20/2 2020 fremgår bl.a.:

"Vi har afgjort, at du er berettiget til revalidering til [uddannelse som deltidsstudie jf. lov om aktiv socialpolitik § 46 fra den 24-02-2020. Du tager et fag (10 ECTS-point) pr. semester. Det svarer til en arbejdsbyrde på ca. 15-20 timer pr. uge i 14 uger. Med den hastighed tager du uddannelsen på 3 år.

...

Begrundelse for afgørelsen

Vi vurderer, at du har begrænsninger i arbejdsevnen, der sammen med din situation i øvrigt betyder, at du har brug for hjælp i form af revalidering.

Vi har i den forbindelse lagt vægt på, at du har været sygemeldt fra medio april 2019 grundet stress/depression fra ledighed. Det fremgår af LÆ285 af den 01-07-2019, at tidligere psykiater har haft mistanke om personlighedsforstyrrelse af Asperger type og OCD. Aktuelt henvist til psykolog og psykiater. Endnu ikke fået tid - og der er desværre lang ventetid på især psykiater. Pga. ventetid gøres blot opmærksom på mulighed for indhentning af psykiatrisk speciallæge vurdering.

Ved allerførste opfølgningssamtale oplyser du, at du har arbejdet indenfor salg siden Du oplyser, at du ikke længere kunne klare arbejde indenfor dit fag og har fundet et job på kontor, hvor der ikke er kontakt til mange kunder. Dette kunne heller ikke lade sig gøre grundet manglende oplæring og du sygemeldte sig/blev opsagt i prøveperioden. Det fremgår af referatet fra virksomhedskonsulent ... af 02-08-2019, at du fremstår med en høj arbejdsidentitet og et stort ønske om at blive uddannet inden for det administrative område, enten inden for HR, offentlig administration eller almen kontoruddannelse. Du har tidligere formået at gennemføre en studentereksamen, hvor det på baggrund af dette, vurderes at du også vil kunne gennemføre en kontoruddannelse. Der er ifølge jobbarometeret gode jobmuligheder inden for det administrative arbejdsområde.

Skånehensyn:

Struktur og faste rammer.

1 opgave ad gangen evt. efter liste som [klageren] selv prioriterer.

Ikke stor kundekontakt.

Ikke for mange korte deadlines.

Grunden lang ventetid til udredning hos psykiater har ut. henvist dig til psykiatrisk speciallægeundersøgelse. Det fremgår af erklæring udarbejdet af Speciallæge, overlæge ... i september 2019, at det findes herefter godtgjort, at undersøgte har diagnosen Aspergers syndrom. Diagnosen er stillet på baggrund af grundig anamnese, herunder barndomsanamnese samt det diagnostisk interview med Adult Aspergers Assessment. Aspergers syndrom er en medfødt gennemgribende udviklingsforstyrrelse, som [klageren] er født med. Symptomatologien er derfor livslang. Der findes ingen former for medicinske behandlingsmuligheder, og behandlingen vil derfor primært bestå af støttende foranstaltninger af både pædagogisk og psykologisk karakter. Ledsagesymptomer til Aspergers syndrom er øget stressbarhed, og ofte ses også ledsagende angst og depression. Såfremt han udvikler angst eller depression, vil medicinsk behandling kunne tilbydes, men dette

vurderes ikke som et relevant tiltag for nuværende. Undersøgte angiver selv stort ønske om at genoptage arbejde eller starte uddannelse på sigt. Dette vurderes realistisk såfremt han tilbydes autismespecifikke skånehensyn. Relevante skånehensyn på både kort og lang sigt vil bl.a. være konkrete, overskuelige og faste opgaver. Undersøgte bør ligeledes ikke eksponeres for mange mennesker, som han skal forholde sig til. Arbejdsmiljøet kan med fordel være roligt og anerkendende. Der kan indledningsvis og måske varigt være behov for nedsat arbejdstid, hvor det endelige timetal må bero på en konkret vurdering. Undertegnede vurderer, at undersøgte på nuværende tidspunkt godt kan starte arbejde eller uddannelse under de tidligere nævnte skånehensyn.

Det fremstår af LÆ265 af 22-11-2019, at 2016-2017 sygemeldt med symptomer indenfor spektrum af akut belastningsreaktion, depression og angst. Forløb hos praktiserende speciallæge i psykiatri april 2017 og igen september 2018. I forbindelse med andet forløb hos psykiater diagnosticeret med personlighedsforstyrrelse af Asperger-type. Diagnosen lettede - og gav en god indsigt i forståelsen af egne udfordringer. Samtidigt lettede også de depressive symptomer. Aktuelt i forløb via sundhedsforsikring hos psykolog + fysisk træningsforløb. Varige lidelser. Aktuelt stabile forhold. Ønske om uddannelse via online [uddannelse].

Motiveret.

Skånehensyn:

Er efter eget udsagn god til systemer og administration. Har det vanskeligt med mange, skiftende kontakter med nye mennesker. Har det bedst i trygge sociale ramme og med få kontakter. God koncentrationsevne når alene. Kan have vanskeligt ved at koncentrere sig om opgaver, hvis omgivet af mange mennesker, eksempelvis i et klasselokale. Er meget åben omkring sine egne udfordringer og begrænsninger. Fortæller om at have været vellidt på arbejdspladser - men har efter eget valg et sparsomt netværk, som består af kæreste, familie og få venner. Savner ikke mere kontakt - og fortæller selv at i modsætning til kæresten, som får energi af samvær med andre mennesker, så giver det selv en følelse af at være drænet for energi.

Som det fremgår af de ovenstående lægelige akter, så understøttes [klageren] lægeligt i at han er egnet til at varetage en uddannelse under de rette skånehensyn. Revalidering til [uddannelse] som deltidsstudie understøttes ligeledes af ut. Ud fra helhedsvurdering ser man en mand, der har en stor arbejdsidentitet og har været ud på arbejdsmarkedet siden 1996. [klageren] arbejdsforhold af beskrevet godt og grundigt af psykiateren og [uddannelse] via Smartlearning (online) med en arbejdsbyrde på ca. 15-20 timer pr. uge imødekommer borgerens skånehensyn.

Der er således tale om Aspergers syndrom som er en medfødt gennemgribende udviklingsforstyrrelse, som [klageren] er født med. Symptomatologien er derfor livslang. Der findes ingen former for medicinske behandlingsmuligheder. Det vurderes at med de rette indsatser kan [klageren] gennemføre en uddannelse for at underbygge sine mange års erfaring indenfor salg- administration fag og bliver selvforsøgende efter endt uddannelse.

En § 56 ordning vil ikke være tilstrækkelig kompensation for [klageren] i forhold til at få fodfæste på arbejdsmarkedet på ny. Dette skal ses i sammenhæng med erhvervserfaring og beskæftigelse på arbejdsmarkedet frem til dato. Ligeledes vurderes en personlig assistance heller ikke relevant jfr. Ovenfor.

Det fremgår af LÆ265, at [klageren] er top motiveret for uddannelse, således at han kan læse på deltid for at underbygge sine praktiske kompetencer med videregående uddannelse. Dette vurderes herfra som en rigtig god løsning, som på længere sigt vil støtte [klageren] at undgå stressende situation som resulterer i depression og efterfølgende sygemelding. Det vurderes, at [klageren] vil være i stand til at gennemføre en sådan uddannelse. Han er topmotiveret.

Revalidering i form af 3 år på [uddannelse] som deltidsstudie (Smartlearning) online studie vurderes at være en realistisk mulighed som imødekommer de ovenstående skånehensyn. Det vurderes således, at online studie på deltid er det bedste tilpasset tilbud for [klageren]. Der blev taget i betragtning, at [klageren] altid har arbejdet i sit liv, er ... år gammel og har et langt arbejdsliv foran sig. Derfor vurderes revalidering i form af 3 år på [uddannelse] som deltidsstudie er det bedste tilbud for [klageren] når der blev taget hensyn til forudsætninger, behov og borgerens egne ønsker til fremtidig beskæftigelse. Ved vurdering blev der også taget hensyn til, at der er meget gode jobmuligheder efter endt uddannelse.

[Klageren] opleves meget motiveret for tilbagevenden til arbejdsmarkedet og ønsker at finde en vej, hvortil han kan opnå en stabil og varig tilknytning til arbejdsmarkedet og således kan være selvforsørgende fremadrettet i sit arbejdsliv.

Særligt om dine synspunkter

Du har selv oplyst, at du er top motiveret til at gennemføre uddannelse. "

Af afslutningsnotat af 9/9 2020 fra rådgivningsvirksomhed fremgår bl.a.:

"Indsatser og forløbsudvikling, herunder beskrivelse af effekt/opnået progression

...

Psykolog: Hos ... psykolog er der blevet psykoedukeret ifht. autisme og depression. Der er blevet arbejdet med, at [klageren] kunne blive klogere på egne reaktionsmønstre – tanker, følelser og adfærd, og hvordan han kan forebygge depressive symptomer. Der er blevet arbejdet med adfærdsaktivering, og nærende aktiviteter. Der er desuden blevet arbejdet med struktur i hverdagen, og på at [klageren] skulle øve sig i et mærke egne behov og reagere efter dem.

Lige efter [klageren] var startet, kom han i udredning hos psykiater, hvor resultatet blev, at han havde en autisme forstyrrelse, samt en tilstedeværende depression. Han blev kort efter bevilget en revalideringsindsats fra jobcentret mhp. opkvalificering ifht. jobs, der er mere psykisk bæredygtige for ham.

[klageren] oplevede i efteråret 2019 og i starten af vinteren bedring i fht. ovenstående symptomer. Stemningslejet var normaliseret, negative tanker om ham selv var mindre markante og tilstedeværende, og hans funktionsniveau var hævet ifht. energi og struktur i hverdagen.

I starten af februar måned fandt [klageren] og hans kæreste ud af, at hun var gravid En uge efter fandt de så ud af, at hun havde ... kræft. De blev derfor nødt til ..., for at hans kæreste kunne komme i kemobehandling, hvorfor hun er sygemeldt Dette medførte psykisk tilbagegang for [klageren], som naturligt mærkede en sorgreaktion og desuden belastning med depressive kerne-symptomer såsom tristhed, energiforladthed, søvnproblemer og selvbefræjdelser. Desuden har [klageren] været belastet af økonomiske faktorer siden februar. Siden dette er der i forløbet med ... psykolog blevet arbejdet på at afværge depressive symptomer, og bevare funktionsniveau til, at

[klageren] kunne fortsætte på revalidering. Dette har været med fokus på at [klageren] skulle mærke og reagere på egne behov, og have struktur i hverdagen, hvor der ligeledes blev fokuseret på energiforvaltning og nærende aktiviteter.

Undertegnede psykolog har gjort Danica opmærksom på at [klageren] startede i revalidering, og kort tid efter korrigeret til, at han startede i revalidering på nedsat tid, sat til 14 timer ugentligt grundet psykiske problemer, specialt Autisme.

Beskrivelse af aktuel helbreds- og beskæftigelsesmæssig status

[Klageren] er fortsat på revalidering, der er sat til maksimalt 14 timer ugentligt grundet psykiske sårbarheder og problematikker.

Det vurderes at [klageren] fortsat er belastet, idet han fortsat oplever symptomer i form af energiforladthed, katastrofetanker, træthed, rastløshed og dårlig samvittighed. Grundet disse symptomer, har [klageren] svært ved at overskue fx praktiske pligter, og påvirker [klageren] generelle funktionsniveau. Symptomerne fremstår dog aftagende, i takt med at hans kærestes helbred bedres.

[Klageren] fortæller, at han pt. ser sig i stand til at bruge fem timer ugentligt på sin uddannelse.

Faglig vurdering af aktuel funktionsevne

Det vurderes at [klageren] fortsat er belastet, idet han oplever symptomer i form af energiforladthed, katastrofetanker, træthed, rastløshed og dårlig samvittighed. Symptomerne fremstår dog aftagende, i takt med at hans kærestes helbred bedres.

Det vurderes at det at have en hverdag i forvejen som det ser ud nu, kræver meget af [klagerens] energi, og derfor at hans funktionsniveau er påvirket.

Desuden påvirker [klagerens] autisme forstyrrelse hans funktionsniveau, hvilket formentlig er varigt. Kontakt med andre mennesker kræver meget energi fra [klageren]. [Klageren] vurderes derfor at have sårbarhed ifht. depression og stress.

Faglig vurdering af aktuel arbejdsevne

Den faglige vurdering er, at [klageren] pt. kan arbejde maksimalt 14 timer ugentligt. Optimalt set lige nu væsentlig færre timer, for at forebygge belastning. [Klageren] beskriver selv at han pt. bruger fem timer om ugen på sit studie, hvilket er passende for ham set ifht. den aktuelle helbreds-mæssige situation."

Af forsikringsbetingelserne for police 1 fremgår bl.a.:

"§ 18 Hovedbetingelse for dækning

Ret til erstatning er betinget af, at såvel 'den helbreds-mæssige erhvervsevne' som 'den økonomiske erhvervsevne' er nedsat i dækningsberettiget omfang.

Stk. 2

Aftalen dækker tab af den generelle erhvervsevne. Men så længe der er realistisk udsigt til, at forsikrede vil kunne vende tilbage på fuld tid i sin hidtidige stilling eller i et andet tilsvarende job, vil SEB Pension i en midlertidig periode i stedet bedømme erhvervsevnetabet i forhold hertil. Det er

SEB Pension, som afgør, hvornår der ikke længere er realistisk udsigt til, at forsikrede vil kunne vende tilbage på fuld tid i sin hidtidige stilling eller i et andet tilsvarende job, og dermed hvornår SEB Pension vil overgå til at foretage en vurdering af den generelle erhvervsevne.

§ 19 Den helbredsmæssige erhvervsevne

Den helbredsmæssige erhvervsevne er nedsat, når den forsikrede af helbredsmæssige årsager ikke længere er i stand til - bedømt under hensyntagen til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse, erhvervserfaring og tidligere virksomhed - at tjene, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, erhvervserfaring og alder. Bedømmelsen af den helbredsmæssige erhvervsevne skal således ikke ske i forhold til forsikredes hidtidige indtægt eller stilling.

Stk. 2

Den forsikredes helbredsmæssige erhvervsevne vurderes generelt i forhold til alle erhverv, man med rimelighed kan forlange, at forsikrede skal påtage sig - herunder også erhverv som eventuelt måtte forudsætte omskoling. Dette gælder, selv om forsikrede ikke er omskolet.

Stk. 3

Den omstændighed, at forsikrede tilkendes sociale ydelser fra det offentlige, som f.eks. fleksjobtilskud eller førtidspension, er ikke dokumentation for en bestemt nedsættelse af den helbredsmæssige erhvervsevne.

§ 20 Den økonomiske erhvervsevne

Den økonomiske erhvervsevne er nedsat, når forsikrede af helbredsmæssige årsager faktisk tjener mindre end den seneste pensionsgivende løn ekskl. arbejdsmarkedsbidrag, som virksomheden har oplyst til SEB Pension inden erhvervsevnetabets opståen. SEB Pension kan, hvis forholdene tilsiger det, dog ud fra en konkret vurdering beslutte at anvende et andet beløb som udtryk for forsikredes fulde økonomiske erhvervsevne."

Af forsikringsbetingelserne for police 2 fremgår bl.a.:

"Når den forsikrede har et midlertidigt tab af erhvervsevne

Et midlertidigt tab af erhvervsevnen vil sige, at den forsikrede ikke er i stand til at passe sit arbejde som hidtil i en periode. Før vi udbetaler en dækning, vurderer vi derfor erhvervsevnen ud fra det omfang, forsikrede kan passe sit arbejde - se dækningsoversigten.

Erhvervsevnen afgøres blandt andet på grundlag af en erklæring fra en læge, som vi vælger. Vi udbetaler kun dækning ved et midlertidigt tab af erhvervsevne, hvis den forsikrede har haft arbejde inden for det sidste år før den 1. sygedag - eller skadedagen, hvis tabet af erhvervsevnen skyldes en ulykke.

...

Når den forsikrede har et længerevarende tab af erhvervsevne

Når vi vurderer, om tabet af erhvervsevnen fremover er længerevarende, laver vi en generel vurdering af den forsikredes erhvervsevne.

Først skønner vi, hvor meget den forsikrede kan tjene. Vi tager hensyn til den forsikredes tilstand, tidligere beskæftigelse og uddannelse - og om den forsikrede er egnet til en ny uddannelse, for eksempel ved omskoling, som kan påvirke den forsikredes indtjeningsmulighed.

Derefter sammenligner vi den skønnede indtægt med det, fuldt arbejdsdygtige personer med en tilsvarende uddannelse og alder tjener i samme del af landet. Viser sammenligningen, at den forsikrede efter vores skøn højst kan tjene 1/3 fremover af en almindelig indtægt for personer på samme alder og med en tilsvarende uddannelse i den del af landet, er den forsikredes erhvervsevne sat ned med 2/3.

Når vi laver vores skøn over indtægten

- vurderer vi ikke situationen på arbejdsmarkedet, og om den forsikrede vil blive i stand til at få et job med sin uddannelse
- medregner vi løn og offentlige ydelser samt tilskud, den forsikrede får som led i en beskæftigelsesordning, som for eksempel fleksjob. Det gælder både direkte og indirekte offentlige ydelser og tilskud, den forsikrede får for eksempel via sin arbejdsgiver.

For løbende udbetalinger oprettet som skadeforsikringer i livsforsikringsselskabet medregner vi dog ikke løn og offentlige ydelser samt tilskud, den forsikrede får som led i en beskæftigelsesordning, når vi laver vores skøn over indtægten."

Nævnet udtaler:

Klageren – som er født i 1980'erne og har diagnoserne Aspergers og OCD har arbejdet inden for detailhandel i omkring 20 år – blev sygemeldt den 11/4 2019 med stress og depression. Klageren blev den 20/2 2020 tilkendt revalidering til en uddannelse. Klageren har den 2/6 2022 oplyst, at han grundet depression og autisme har været nødsaget til at stoppe på uddannelsen.

Selskabet har ydet midlertidig dækning for tab af erhvervsevne i perioden fra den 11/7 2019 til den 29/2 2020, hvor dækningen stoppede, idet selskabet overgik til en vurdering af klagerens generelle erhvervsevne, som selskabet vurderede, ikke var nedsat med mindst halvdelen. Selskabet har oplyst, at klagerens forsikringer med dækning ved tab af erhvervsevne er bortfaldet pr. 1/6 2020, da klager ikke har videreført dækningerne.

Selskabet har anført, at klageren har været i stand til at fungere mange år på arbejdsmarkedet med sine lidelser, at klageren i løbet af 2019 oplevede en bedring, og at klageren er bevilliget et revalideringsforløb, hvilket viser, at kommunen har vurderet, at klageren ville kunne blive selv-

forsørgende inden for et nyt arbejdsområde. Selskabet har anført, at klagerens skånehensyn i form af ingen kundekontakt, faste afgrænsede arbejdsopgaver og strukturerede arbejdsforhold ikke forhindrer ham i at arbejde på mindst halv tid.

Klageren har anført, at hans erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen, idet han ikke er i stand til at varetage et arbejde. Klageren har anført, at kommunen tilkendte ham revalidering, da han grundet sygdom ikke kunne arbejdsprøves. Klageren har anført, at han lider af stress og depression, og at hans Aspergers forringer muligheden for at vende tilbage til arbejdsmarkedet, da sygdommen gør, at han er bange for forandringer. Klageren har anført, at han i sit arbejdsliv har været udsat for mange stressorer, og at denne overbelastning har medført, at han er knækket og udrændt og har udviklet depression, stress og angst. Klageren har anført, at han i februar 2020 fik besked om, at hans kæreste havde stadie IV kræft, og at dette havde stor negativ indflydelse på hans psykiske tilstand.

Af psykiatrisk speciallægeerklæring af 4/9 2019 fremgår det, at "Vurderes på det foreliggende ikke depressiv. ... Det findes herefter godtgjort, at undersøgte har diagnosen Aspergers syndrom. ... Om funktionsniveauet kan det udtales, at dette vurderes varigt nedsat men også svingende. Funktionsniveauet vil i høj grad være afhængig af de daglige stressorer og belastninger, som findes i undersøgtes hverdag. Undersøgte angiver selv stort ønske om at genoptage arbejde eller starte uddannelse på sigt. Dette vurderes realistisk såfremt han tilbydes autismespecifikke skånehensyn. Relevante skånehensyn på både kort og lang sigt vil bl.a. være konkrete, overskuelige og faste opgaver. Undersøgte bør ligeledes ikke eksponeres for mange mennesker, som han skal forholde sig til. Arbejdsmiljøet kan med fordel være roligt og anerkendende. Der kan indledningsvis og måske varigt være behov for nedsat arbejdstid, hvor det endelige timetal må bero på en konkret vurdering. Undertegnede vurderer, at undersøgte på nuværende tidspunkt godt kan starte arbejde eller uddannelse under de tidligere nævnte skånehensyn. Om prognosen kan det udtales, at der som nævnt, er tale om en kronisk sindslidelse. [Klageren] vil altid være stressbar. Tilbydes undersøgte autismespecifik støtte, bl.a. i forbindelse med sit arbejde eller uddannelse, vurderer undertegnede, at prognosen på sigt er god".

Af kommunens afgørelse af 20/2 2020 fremgår det, at "Vi har afgjort, at du er berettiget til revalidering til [uddannelse] som deltidsstudie ... Det svarer til en arbejdsbyrde på ca. 15-20 timer pr. uge i 14 uger. Med den hastighed tager du uddannelsen på 3 år. ... Vi vurderer, at du har begrænsninger i arbejdssevnen, der sammen med din situation i øvrigt betyder, at du har brug for hjælp i form af revalidering. Vi har i den forbindelse lagt vægt på, at du har været sygemeldt fra medio april 2019 grundet stress/depression fra ledighed. Det fremgår af LÆ285 af den 01-07-2019, at tidligere psykiater har haft mistanke om personlighedsforstyrrelse af Asperger type og OCD. Ved allerførste opfølgningssamtale oplyser du, at du har arbejdet indenfor salg siden Du oplyser, at du ikke længere kunne klare arbejde indenfor dit fag og har fundet et job på kontor, hvor der ikke er kontakt til mange kunder. Dette kunne heller ikke lade sig gøre grundet manglende oplæring og du sygemeldte sig/blev opsagt i prøveperioden. Det fremgår af referatet fra virksomhedskonsulent ... af 02-08-2019, at du fremstår med en høj arbejdsidentitet og et stort ønske om at blive uddannet inden for det administrative område, enten inden for HR, offentlig administration eller almen kontoruddannelse. **Skånehensyn:** Struktur og faste rammer. 1 opgave ad gangen evt. efter liste som [klageren] selv prioriterer. Ikke stor kundekontakt. Ikke for mange korte deadlines. Undersøgte angiver selv stort ønske om at genoptage arbejde eller starte uddannelse på sigt. Dette vurderes realistisk såfremt han tilbydes autismespecifikke skånehensyn. ... Der blev taget i betragtning, at [klageren] altid har arbejdet i sit liv, er ... år gammel og har et langt arbejdsliv foran sig. Derfor vurderes revalidering i form af 3 år på [uddannelse] som deltidsstudie er det bedste tilbud for [klageren] når der blev taget hensyn til forudsætninger, behov og borgerens egne ønsker til fremtidig beskæftigelse. Ved vurdering blev der også taget hensyn til, at der er meget gode jobmuligheder efter endt uddannelse. [Klageren] opleves meget motiveret for tilbagevenden til arbejdsmarkedet og ønsker at finde en vej, hvortil han kan opnå en stabil og varig tilknytning til arbejdsmarkedet og således kan være selvforsørgende fremadrettet i sit arbejdsliv".

Af afslutningsnotat af 9/9 2020 fra rådgivningsvirksomhed fremgår det, at "[Klageren] oplevede i efteråret 2019 og i starten af vinteren bedring i fht. ovenstående symptomer. Stemningslejet

var normaliseret, negative tanker om ham selv var mindre markante og tilstedeværende, og hans funktionsniveau var hævet ifht. energi og struktur i hverdagen. I starten af februar måned fandt [klageren] og hans kæreste ud af, at hun var gravid En uge efter fandt de så ud af, at hun havde ... kræft. De blev derfor nødt til ..., for at hans kæreste kunne komme i kemobehandling, hvorfor hun er sygemeldt Dette medførte psykisk tilbagegang for [klageren], som naturligt mærkede en sorgreaktion og desuden belastning med depressive kernesymptomer såsom tristhed, energiforladthed, søvnproblemer og selvbeprejdelse. Desuden har [klageren] været belastet af økonomiske faktorer siden februar. ... Det vurderes at [klageren] fortsat er belastet, idet han oplever symptomer i form af energiforladthed, katastrofetanker, træthed, rastløshed og dårlig samvittighed. Symptomerne fremstår dog aftagende, i takt med at hans kærestes helbred bedres. Det vurderes at det at have en hverdag i forvejen som det ser ud nu, kræver meget af [klagerens] energi, og derfor at hans funktionsniveau er påvirket. Desuden påvirker [klagerens] autisme forstyrrelse hans funktionsniveau, hvilket formentlig er varigt. Kontakt med andre mennesker kræver meget energi fra [klageren]. [Klageren] vurderes derfor at have sårbarhed ifht. depression og stress. ... Den faglige vurdering er, at [klageren] pt. kan arbejde maksimalt 14 timer ugentligt. Optimalt set lige nu væsentlig færre timer, for at forebygge belastning. [Klageren] beskriver selv at han pt. bruger fem timer om ugen på sit studie, hvilket er passende for ham set ifht. den aktuelle helbredsmæssige situation".

Af forsikringsbetingelserne for police nr. 1 fremgår det af § 18, stk. 2., at "så længe der er realistisk udsigt til, at forsikrede vil kunne vende tilbage på fuld tid i sin hidtidige stilling eller i et andet tilsvarende job, vil SEB Pension i en midlertidig periode i stedet bedømme erhvervsevnetabet i forhold hertil. Det er SEB Pension, som afgør, hvornår der ikke længere er realistisk udsigt til, at forsikrede vil kunne vende tilbage på fuld tid i sin hidtidige stilling eller i et andet tilsvarende job, og dermed hvornår SEB Pension vil overgå til at foretage en vurdering af den generelle erhvervsevne". Det fremgår videre af §§ 19-20, at "Den helbredsmæssige erhvervsevne er nedsat,

når den forsikrede af helbredsmæssige årsager ikke længere er i stand til - bedømt under hensyntagen til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse, erhvervserfaring og tidligere virksom-

hed - at tjene, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, erhvervserfaring og alder. ... Den økonomiske erhvervsevne er nedsat, når forsikrede af helbredsmæssige årsager faktisk tjener mindre end den seneste pensionsgivende løn ekskl. arbejdsmarkedsbidrag, som virksomheden har oplyst til SEB Pension inden erhvervsevnetabets opståen. SEB Pension kan, hvis forholdene tilsiger det, dog ud fra en konkret vurdering beslutte at anvende et andet beløb som udtryk for forsikredes fulde økonomiske erhvervsevne".

Af forsikringsbetingelserne for police nr. 2 fremgår det, at "Et midlertidigt tab af erhvervsevnen vil sige, at den forsikrede ikke er i stand til at passe sit arbejde som hidtil i en periode. ... Når vi skønner, at den forsikredes tilstand er blevet tilstrækkelig stabil, vurderer vi, om tabet af erhvervsevnen fremover skal betragtes som længerevarende. ... Når vi vurderer, om tabet af erhvervsevnen fremover er længerevarende, laver vi en generel vurdering af den forsikredes erhvervsevne. Først skønner vi, hvor meget den forsikrede kan tjene. Vi tager hensyn til den forsikredes tilstand, tidligere beskæftigelse og uddannelse - og om den forsikrede er egnet til en ny uddannelse, for eksempel ved omskoling, som kan påvirke den forsikredes indtjeningsmulighed.

Derefter sammenligner vi den skønnede indtægt med det, fuldt arbejdsdygtige personer med en tilsvarende uddannelse og alder tjener i samme del af landet".

Selskabet har oplyst, at der er tale om et dækningsberettigende erhvervsevnetab, når erhvervsevnen i henhold til forsikringsbetingelserne er nedsat med mindst halvdelen.

Nævnet bemærker, at selskabet er berettiget til at overgå til en vurdering af den generelle erhvervsevne, når klagerens tilstand har stabiliseret sig i en sådan grad, at det kan vurderes, at han fremadrettet ikke vil være i stand til at vende tilbage til sin tidligere funktion.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at klagerens helbredstilstand efter den 1/3 2020 ikke var stabil og afklaret i en sådan grad, at selskabet var berettiget til at overgå til en vurdering af klagerens generelle erhvervsevne.

Nævnet finder, at klagerens midlertidige erhvervsevne efter den 1/3 2020 fortsat er nedsat med mindst halvdelen. Selskabet skal derfor anerkende, at klageren efter den 1/3 2020 er berettiget til dækning for midlertidigt erhvervsevnetab.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at klageren på dette tidspunkt fortsat var under behandling og i udredning for sine psykiske gener. Nævnet bemærker, at klageren den 9/9 2019 startede et 1-årigt forløb hos en rådgivningsvirksomhed, som var iværksat af selskabet, og at klageren alene var halvvejs gennem forløbet, da selskabet valgte at overgå til en vurdering af klagerens generelle erhvervsevne. Det fremgår af afslutningsrapporten af 9/9 2020 at "målsætning med forløbet var at blive klogere på, hvad der påvirkede hans humør negativt, samt at arbejde med selvværd med henblik på at skabe en genetablering til uddannelsessystemet eller arbejdsmarkedet".

Nævnet har også lagt vægt på, at klageren grundet behandling og udredning oplevede en vis bedring i løbet af efteråret 2019, men at han primo 2020 fik besked om, at kæresten havde kræft, og at hun havde 1-1½ år tilbage at leve i. Nævnet bemærker, at dette medførte en betydelig psykisk tilbagegang for klageren, og at klagerens helbredsmæssige situation derfor var forværret i betydelig grad og derfor ikke var stabil, da selskabet valgte at overgå til en vurdering af klagerens generelle erhvervsevne.

Nævnet har videre lagt vægt på, at klageren lider af Aspergers og OCD, at det må lægges til grund, at klageren påvirkes ganske kraftigt af forandringer og udfordringer, og at det vil kræve længere tid og en betydelig personlig indsats fra klagerens side at bearbejde og håndtere dels kærestens kræftdiagnose, dels at "komme på ret køl" og vende tilbage til arbejdsmarkedet i en stilling, hvor der kan tages behørigt hensyn til klagerens særlige skånebehov.

Ankenævnet for Forsikring

36.

96362

Nævnet har i den forbindelse lagt vægt på, at klageren har oplyst, at han måtte opgive sin revalideringsuddannelse, og at kommunen er i gang med at lave en ny plan for ham. Nævnet bemærker, at en revalideringsuddannelse ofte sker under mindre stressende og pressede forhold end et arbejdsforløb, hvorfor en revalidering i form af en uddannelses ikke i sig selv giver klar indikation for, hvad klageren vil kunne kapere i en arbejdsmæssig funktion, når han lider af blandt andet Aspergers og er udsat for en betydelig stresspåvirkning.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Selskabet, Danica Pension, Livsforsikringsaktieselskab, skal anerkende, at klageren efter den 1/3 2020 er berettiget til dækning for midlertidigt erhvervsevnetab. Selskabet skal genoptage sagsbehandlingen og skal træffe afgørelse i overensstemmelse hermed. Allerede forfaldne ydelser forrentes efter forsikringsaftalelovens § 24.

Klagegebyret tilbagebetales.



Peter Thønnings